ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်တၢ်ထု
ကဖၣ်အမုၢ်နံၤလၢ

ကိၢ်ပယီၤအဂီၢ်

၂၀၂၂နံၣ်

ကညီသဝီဖိတဂၤစိာ်ဃာ်အဖိမုၣ်ဖိဖဲပယီၤသုးမုၢ်မၤဒၢၣ်တၢ်

ပှၤနဲၣ်တၢ်

အတၢ်ပာ်ဖျါ

စံးဘျုးနၤလၢထုကဖၣ်န့ၢ်တၢ်လၢကီၢ်ပယီၤအဂီၢ်အဃိလီၤ.

တနံၣ်အံၤပယီၤသုးမ့ၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်စိကမီၤ,ထီဒါမၤဒၢၣ်ကွၢ်အပှၤဂိၢ်မုၢ်ဒၣ်ဝဲ,ဒီးမၤအါထီၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤတဖၣ်လၢကလုာ်ဒူၣ်ဖိတဖၣ်လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤလီၤ.ပယီၤသုးမ့ၢ်မၤသံပှၤထီဒါတၢ်တဖၣ်လၢဝ့ၢ်ဖိၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ပၢၤခိၣ်တဖၣ်ဒီးမၤသံမၤဝီတၢ်အဃိကလုာ်ဒူၣ်ဖိလၢအကထိတဖၣ်ဘၣ်သုးလီၢ်သုးကျဲဒီးဃ့ၢ်ဆူကစၢ်ကလိကျါလီၤ.တၢ်အံၤမၤအသးသနာ်က့,တၢ်ပလၢၢ်ဘၣ်တၢ်ရိၣ်ဖှိၣ်ဃုဖိး,တၢ်ဟ်သးတမံၤဃီဒီးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤသးဒီးတၢ်မုၢ်လၢ်တမံၤဃီလၢပယီၤဖိဒီးကလုာ်ဒူၣ်ဖိတဖၣ်လၢပယီၤကီၢ်ပူၤခံခီလာ်အိၣ်ထီၣ်လီၤ.ပယီၤဖိတဖၣ်လၢခူပူၤဝ့ၢ်ပူၤဒီးတၢ်ပၢၤခိၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဟ်ဖှိၣ်သကိးသးတပူၤဃီဒ်သိးကတြီဆၢတၢ်ပၢဆူၣ်ပၢစိးတၢ်လၢကျိၤကျဲလၢပတထံၣ်ဘၣ်တ့ၢ်နီတဘျီလီၤ.

ကလုာ်ဒူၣ်ဖိတဖၣ်လၢကစၢ်ခိၣ်လၢဘၣ်ထွဲးထီၣ်ဃ့ၢ်လၢအဟံၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဂ့ၢ်လိာ်ဝဲလၢတခိၣ်ရူအသးဘၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်အဲၣ်လိာ်သးဒီးမၤစၢၤလိာ်သးတဂၤဒီးတဂၤလီၤ.ပဝဲ FBR ရ့ကၠၢကရၢဒီးကရူၢ်အဂၤတဖၣ်လၢဟူးဂဲၤလၢကလုာ်ဒူၣ်ဖိတဖၣ်အကျါ,ပမၤစၢၤဆီၣ်ထွဲလၢကသံၣ်ကသီ,တၢ်အီၣ်တၢ်အီဒီးအိၣ်သကိးဒီးအဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံအပူၤလီၤ.ပယီၤသုးမ့ၢ်အံၤအဂံၢ်အဘါအါန့ၢ်ဒိၣ်န့ၢ်ဒံးပဝဲသ့ၣ်ဖဲအံၤသနာ်က့ပနာ်လၢယွၤအစိကမီၤအဂံၢ်ဘါဒိၣ်န့ၢ်ဒံးအီၤဒီးဟ့ၣ်ပှၤကျိၤကျဲတဖၣ်လၢပကမၤစၢၤတၢ်လီၤ.တၢ်ဆိၣ်လီၤသးအသီဒီးတၢ်နၢ်ပၢၢ်လိာ်သးကဒဲကဒဲလၢပယီၤဖိတဖၣ်ဒီးကလုာ်ဒူၣ်ဖိတဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤအိၣ်ထီၣ်လီၤ.ပယီၤဖိအါဂၤစံးဝဲလၢပဃ့ကညးလၢကလုာ်ဒူၣ်တဖၣ်ကပျၢ်ပတၢ်ကမၣ်လၢပတဟ်သူၣ်ဟ်သးတ့ၢ်ဒီးပတဆၢထၢၣ်တ့ၢ်ဘၣ်လၢကလုာ်ဒူၣ်ဖိတဖၣ်လၢအအိၣ်တ့ၢ်လၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအဖီလာ်လၢအါနံၣ်အါလါခဲလာ်အံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.အခဲအံၤပသ့ၣ်ညါတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခီၣ်ဘၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်လံလီၤ.ပသးအုးဒီးဃ့သကွၢ်ကညးလၢတၢ်ကပျၢ်ပတၢ်ကမၣ်လီၤ.ပစံးဘျုးဒိၣ်ဒိၣ်အါအါလၢဖဲပဟဲဃ့ၢ်မံဆူတၢ်လီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဆၢကတီၢ်အဝဲသ့ၣ်မၤစၢၤပှၤဒီးညီကွၢ်အသးလၢကမၤပူၤဖျဲးပသးသမူအဂီၢ်လီၤ.ပဝဲခဲလာ်ပလိၣ်မၤသကိးတၢ်တပူၤဃီလၢတၢ်ထူၣ်ဖျဲးအဂီၢ်ဒီး,ပှၤခဲလာ်အခွဲးအယာ်ဒီးအလုၢ်အပှၤန့ၣ်ပကဘၣ်စိာ်ကဖီထီၣ်အီၤအဂီၢ်လီၤ.ပဟ့ၣ်လီၤအးလီၤသးလၢတၢ်အံၤအဂီၢ်လီၤ.

လၢကညီကီၢ်စဲၣ်အပူၤ,ခိၣ်နၢ်တဂၤလၢအမၤစၢၤတ့ၢ်ပယီၤဖိအါဂၤအတၢ်ဟဲဃ့ၢ်ပူၤဖျဲးသးဒီးဃုန့ၢ်လီၢ်အိၣ်ဆိးတဂၤစံးဘၣ်ယၤလၢ,ပကဘၣ်သ့ၣ်နိၣ်ယွၤအဘျုးအဖှိၣ်ဒီးအတၢ်သးကညီလီၤ.ယွၤအတၢ်သးကညီမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးပဝဲဒၣ်ကညီဖိတဖၣ်တမ့ၢ်လၢပကအိၣ်လၢၤဘၣ်လီၤ.ဒီးပတကြၢးတဘၣ်လၢတၢ်အံၤဘၣ်မ့ၢ်လၢပမၤကမၣ်တၢ်ဒီးမၤတၢ်ဒဲးဘးအါမးအဃိလီၤ.တမ့ၢ်ထဲသုးမီၤစိရိမၤတၢ်ကမၣ်ဘၣ်,ပဝဲစ့ၢ်ကီးပအိၣ်ဒီးတၢ်ကမၣ်စ့ၢ်ကီးလီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ပအၢၣ်လီၤပတၢ်ဒဲးဘးဒီးစံးဘျုးယွၤလၢအပျၢ်ပတၢ်ကမၣ်ဒီးအတၢ်ဘျုးတၢ်ဖှိၣ်အဃိလီၤ.ပဘၣ်ဃ့ၣ်မံဟးဖျိးဒီးတူၢ်ဘၣ်တၢ်အါမး,ဘၣ်ဆၣ်ဒီးသုးမ့ၢ်တဖုအံၤအဂံၢ်ဆူၣ်ဘါဆူၣ်သနာ်က့ပတလီၤမၢ်ကွံာ်ဘၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်အဂံၢ်ဆူၣ်ဘါဆူၣ်အါန့ၢ်ဒံးပှၤသနာ်က့တဆူၣ်န့ၢ်ပဝဲခဲလာ်ဘၣ်ဒီးတဆူၣ်န့ၢ်ယွၤဘၣ်လီၤ.ကလုာ်ဒူၣ်ဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးပှၤအသီးပယီၤဖိတဖၣ်စ့ၢ်ကီးအိၣ်ဒီးပှၤအဃိ,နာ်လၢသုးမီၤစိရိနၢၤဝဲတသ့ဘၣ်လီၤ.

ပသ့ၣ်ညါလၢသုးမ့ၢ်ဒီးဃာၤကီၢ်တဖုအံၤလၢအထီဒါပှၤကီၢ်ပယီၤဖိတဖၣ်အတၢ်မၤဒၢၣ်တၢ်အံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်အိၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်အၢတၢ်သီအဒိၣ်အယိာ်လၢအလီၤပျံၤလီၤဖုးအိၣ်ဝဲတမံၤလီၤ.တၢ်အကါဒိၣ်ကတၢၢ်မ့ၢ်ဝဲနီၢ်သးအတၢ်ဒုးတခါလီၤ.ပထုကဖၣ်ထီဒါတၢ်အၢတၢ်သီတမံၤအံၤလၢဃ့ၣ်ရှူးခရံာ်အမံၤလၢအလၢပှဲၤဒီးတၢ်စိကမီၤအပူၤလီၤ.

မ်ယွၤဆိၣ်ဂ့ၤဘၣ်သုတက့ၢ်.

ဒ့ဘ့းယူဘဲးခ်,ဟံၣ်ဖိဃီဖိ,ဒီးပှၤခရံာ်ဖိတဖၣ်လၢအသးအိၣ်ဘၣ်ကီၢ်ပယီၤအဂီၢ်တဖၣ်(Christians Concerned for Burma)

တၢ်ထုကဖၣ်လၢ

ကီၢ်ပယီၤအဂီၢ်

ဝံသးစူၤထုကဖၣ်သက်ိးဒီးပှၤလၢပှၤပၢနၢ်ဆူၣ်တၢ်တဖၣ်ကလဲလိာ်အသူၣ်အသးမ့တမ့ၢ်ကဂ့ၤကဲ့ၤဆူအလီၢ်ခဲအဂီၢ်,အိၣ်ဆၢစူးကွံၣ်ဒီးထံရှ့ၢ်ကီၢ်သဲးပှၤလီၤဘၣ်ဃိာ်ဖိခဲလၢာ်ကထူၣ်ဖျဲးကွံာ်အဂီၢ်,ကလုာ်ဃူဖိးပဒိၣ်ကသ့ဖံးမၤတၢ်ကျဲၤတၢ်ဂ့ၤဂ့ၤအဂီၢ်,ဒီးတၢ်စးထိၣ်ကဒီးအသိကအိၣ်ထိၣ်ကူၤလၢပှၤကီးဂၤအဂီၢ်တက့ၢ်.ထုကဖၣ်လၢပှၤခဲလၢာ်ကသူၣ်ထိၣ်ထံကီၢ်လၢဆိၣ်ထွဲဒံၣ်မိၣ်ခြ့ၣ်စံၣ်ဒီးကဲထိၣ်ခၢၣ်စးတၢ်နီၢ်တပူၤဃီလၢပှၤခဲလၢာ်လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤအဂီၢ်တက့ၢ်.–ဘၣ်ဆၣ်ထုကဖၣ်နှ့ၢ်စ့ၢ်ကီးလၢတုၤတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖဲန့ၣ်ပှၤလၢဘၣ်တၢ်မၤဒၢၣ်အီၤတဖၣ်ကဒိးနှ့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢအဝဲသ့ၣ်လိၣ်ဘၣ်ဝဲလၢကအိၣ်မူအဂီၢ်နှ့ၣ်တက့ၢ်.

ဝံသးစူၤထုကဖၣ်နှ့ၢ်စ့ၢ်ကီးလၢတုၤခဲကနံၤအံၤတၢ်ပျ့ၢ်တၢ်ကမၣ်ဒီးတၢ်မၤဃူမၤဖိးကူၤတၢ်ကစီၣ်နှ့ၣ်ကတုၤအိၣ်ဝဲဆူပှၤဆိၣ်တံၢ်မၤနၢၤပၢဆူၣ်တၢ်တဖၣ်,ပယီၤအသုးမုၢ်ဒီးပၢၤကီၢ်တဖၣ်အအိၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ဘျုးလၢသုထုကဖၣ်သက်ိးတၢ်ဒီးပှၤအဃိလီၤ.

နီၣ်ဝံာ်ခံ

■	ကလုာ်ဒူၣ်ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်အလီၢ်အိၣ်လီၢ်ဆိးလီၢ်ကဝီၤ
■	ပယီၤကလုာ်အါတက့ၢ်အလီၢ်ကဝီၤ

ဟိၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်တၢ်ထုကဖၣ်မုၢ်နံၤလၢကီၢ်ပယီၤအဂီၢ်နှ့ၣ်ကိးနံၣ်ဒဲးဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢလါမးရှးခံန့ၤ တန့ၤ,မုၢ်နံၤဒိၣ်နှ့ၣ်လီၤ.ဝံသးစူၤထုကဖၣ်သက်ိးတၢ်ဒီးပှၤလၢကီၢ်ပယီၤအဂီၢ်တက့ၢ်.

မ့ၢ်အဲၣ်ဒိးသ့ၣ်ညါအါထိၣ်တၢ်တမံၤမံၤဒီး–ဆှၢအံၤမ့လ်ဆူinfo@prayerforburma.org တက့ၢ်.

စံးဘျုးဘၣ်Acts Co.လၢအတၢ်ဆိၣ်ထွဲဒီးစဲကျံးထုးထိၣ်မဲးကစံတဘ့ၣ်အံၤအဃိလီၤ.မဲးကစံအံၤဘၣ်တၢ်ထုးထိၣ်အီၤလၢပှၤခရံာ်ဖိတဖၣ်လၢကီၢ်ပယီၤအဂီၢ်(CCB) လီၤ.တၢ်ကွဲးခဲလၢာ်အံၤအိၣ်ဒီးကွဲးဒိခွဲး copyright CCB ၂၀၂၂လီၤ.လံာ်ကွ့ၢ်ဂီၤဒီးတၢ်ရဲၣ်လီၤအီၤန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကတဲာ်ကတီၤအီၤလၢ FBR တၢ်ထုးထိၣ်ရလီၤတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ.ခွဲးယာ်ခဲလၢာ်တၢ်ပၢၤယာ်အီၤလီၤ.မဲးကစံအံၤတၢ်ဟ်ဖျါထိၣ်အီၤသ့ဖဲတၢ်ကွဲးဒီးတၢ်ဂီၤတဖၣ်အဂံၢ်အထံးမ့ၢ်ဟ်ဖျါထိၣ်အီၤလၢကျဲအဘၣ်နှ့ၣ်လီၤ.တၢ်ဂီၤခဲလၢာ်အိၣ်ဒီးကွဲးဒိခွဲးယာ်လၢFBRလီၤ.လံာ်စီဆှံအဆၢတဖၣ်လၢဘၣ်တၢ်ဟ်ဖျါအီၤန့ၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်အီၤလၢNIVလီၤ.လိၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ်ဖျါထိၣ်အဂံၢ်အထံးလၢကျိၤကျဲဘၣ်လီၤ.

Christian Concerned for Burma (CCB), PO Box 392, Chiang Mai, 50290, THAILAND

www.prayforburma.org   info@prayforburma.org

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်

၆.
ကီၢ်ပယီၤ လၢတၢ်သဘံၣ်ဘုၣ်အပူၤ
နီၣ်ပွံၣ်တီၣ်–လါဖ့ဘြူၤအါရံၣ်၁သီ သုးမုၢ်အတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်စိကမီၤအ ဃိပဒိၣ်တဖုဘၣ်တၢ်ဟ့ထီၣ်ကွံာ်

၈.
ကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်
ကညီကီၢ်စဲၣ်–ကွဲလၢတၢ်ခး တၢ်လဲၤအဖီလာ်

၁၂.
ကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်
ကရ့ၣ်နံၣ်ကီၢ်စဲၣ်–တၢ်သံကွၢ် သံဒိးခိၣ်နၢ်စံၣ်ဖျိးကီၢ်တဂၤ

၁၆.
ရိၣ်ဟ့ၣ်ကျၢၣ်တၢ်အိၣ်သး
ဘ့ကလါဒ့းရှ်–မ့ၣ်အူအိၣ်ဒီးထံ ဒိၣ်နိယွၤမၤဟးဂီၤနးဒိၣ်မးရိၣ် ဟ့ၣ်ကျၢၣ်ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲက ဝီၤတဖၣ်လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဒီသဒၢ

၂၉၀

ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်နှၣ်

ခီကီၢ်စဲၣ်—ခီကီၢ်အတၢ်ဟ်ဖျါတၢ်တဘၣ်သးလၢတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်စိကမီၤအံၤဒုးကဲထီၣ်ပယီၤသးမ့ၢ်အတၢ်ပနီၣ်မၤဆၢက့ၤအီၤ

၂၃၀

ကီၢ်ပယီၤကလံၤစီၤတခီ

ကစ္ၣ်ဒီးယီၤကလံၤစီၤကီၢ်စဲၣ်တဖၣ်—တၢ်ဒုးတၢ်ယၤတဖၣ်အါထီၣ်ဝဲလၢသးမ့ၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤအိၣ်ထီၣ်အယိ

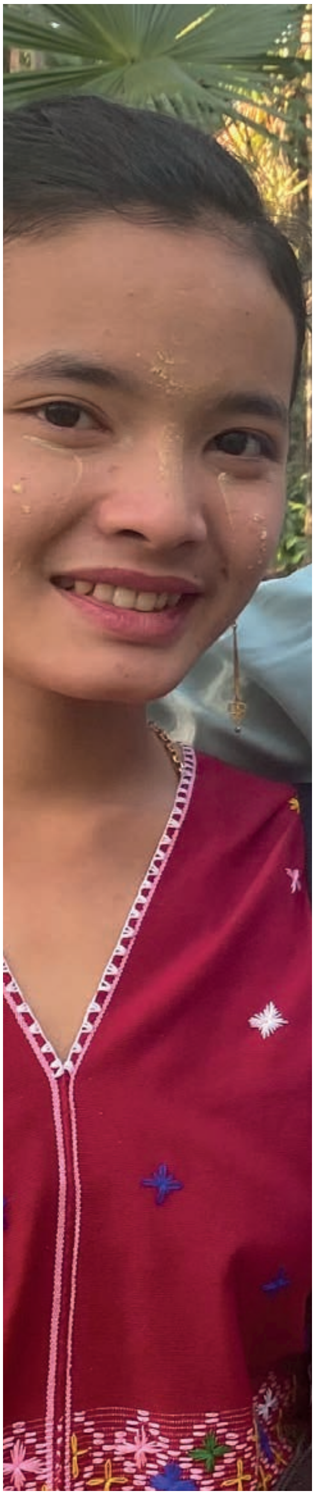

၂၇၀

တၢ်ကလုၢ်တဖၣ်လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤ

တၢ်မံမီၢ်တခါလၢအသံတသ့—တၢ်လဲၤခီက်ကွံာ်တၢ်သူၣ်အုးသးအုးလၢကညီကီၢ်စဲၣ်အပူၤ

၂၈၀

မဲာ်ချံကပီၤတြှၣ်တြီၣ်

ပှၤကွဲးထါ—စူၢ်စဲနၢ်ယူဘဲးခ် (Suuzanne Eubank)

ကီၢ်ပယီၤ

ခၢၣ်သး

ကီၢ်ပယီၤလၢတၢ်သဘံၣ်ဘုၣ်အပူၤ

၂၀၂၁နံၣ်,လါဖ့ဘြူၤအါရံၣ်၁သီ,သုးပဒိၣ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံဖိကီၢ်ဖိပဒိၣ်အစိအကမီၤဒီးကမျၢ်ဂၢၤဆၢထၢၣ်လၢတၢ်ပာ်ဖျါထိၣ်တၢ်တဘၣ်သးအဂီၢ်လီၤ.

ပှၤကွဲးလံာ်–အဲးရှ်လ့ၣ်စီး(Ashley South)

၂၀၂၁နံၣ်အပူၤကီၢ်ပယီၤကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ်တ့ၢ်တၢ်တညီနၢ်ကဲထီၣ်ခံခါဒီးတၢ်လဲလိာ်ဖးဒိၣ်လၢအဘၣ်ထွဲလိာ်သးကဒဲကဒဲ–လၢအမ့ၢ်ခိဝံးတၢ်ဆါသတြိာ်,ဒီးလါဖ့ဘြူၤအါရံၤ၁သီသုးအတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်စိကမီၤလီၤ. "တၢ်ဟ်ဖိုၣ်ကဲထီၣ်သးလၢအလီၤဘၣ်ယိၣ်" အံၤဟ့ၣ်ထီၣ်ခွဲးယာ်တခါလၢတၢ်ကဆိကမိၣ်က့ၤထံကီၢ်တကလှာ်လၢကီၢ်ပယီၤကဲထီၣ်သးသ့အဂ့ၢ်နၣ်လီၤ.

လၢစီၤတဖၣ်အပူၤတၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်အဆိကတၢၢ်တဘျီ–အစုၤကတၢၢ်စးထီၣ်ဖဲ၁၉၈၈နံၣ်တၢ်တၢထီၣ်တၢလီၤလၢဒံၣ်မိၣ်ခြွၣ်စံၣ်အယိ–ဖဲပှၤသးစၢ်လၢခူပူၤဝ့ၢ်ပူၤတဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တးမတိၣ်တဖုအတၢ်မၤစုဆူၣ်ခီၣ်တကးဖှိဖှိဖျါဖျါလီၤ.ပယီၤကလုာ်ဘၣ်ကဝီၤဖိအါဂၤ,လီၤဆီဒၣ်တၢ်ပှၤသးစၢ်လၢအပူၤကွံာ်အိၣ်ဒီးခွဲးယာ်ဆံးစုၤလၢကနၢ်ပၢၢ်န့ၢ်ကီၢ်ပယီၤကလုာ်ဒူၣ်ဖိတဖၣ်အတၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဒိသူၣ်ဟ်သးအါထိၣ်လၢပှၤကလုာ်ဒူၣ်ဆံးဘၣ်ကဝီၤတဖၣ်အတၢ်ဂဲၤပျုၢ်ဂဲၤဆှးဒီးအတၢ်သးဆၢန့ၢ်တဖၣ်လီၤ.တၢ်အံၤဆှၢဝဲဆူတၢ်ရှိဖှိၣ်ဃုဖိးဒီးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤသးမၤတၢ်အသိတမံၤလၢကမၤကတၢၢ်ကွံာ်ပယီၤသုးမုၢ်အတၢ်ဘျၢအၢသိနးကျုံး,ဒီးဃ့န့ၢ်ဆူၣ်တၢ်လၢခါဆူမဲာ်ညါသုးမုၢ်နှၣ်ကြးအိၣ်လၢထံဖိကီၢ်ဖိအတၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢအဖီလာ်နၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်စိကမီၤဝံၤအလီၢ်ခံ,တးမတိၣ်အံၤမၤဟးဂီၤတပျာ်တပြီၤတၢ်လၢကီၢ်ပယီၤဒီတဘ့ၣ်အပူၤ,ပၣ်ဃှာ်ဒီးကီၢ်စဲၣ်တဖၣ်ဒီးကီၢ်ဒိၣ်တဖၣ်လၢအပူၤကွံာ်တအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ဒိဒိၣ်ဒိၣ်မုာ်မုာ်လၢတၢ်ဖိၣ်စုကဝဲၤသဘံၣ်သဘူၣ်အယိတဖၣ်,အဒိ–ခှီ,စကဲဒီးမကွ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ပယီၤသုးမုၢ်အံၤတဘျီတခီၣ်မၤသးဒ်ကရၢကရိတဖုလၢဟံးန့ၢ်ပၢဆူၣ်တၢ်လၢစုဆူၣ်ခီၣ်တကးဒီးမၤသံမၤဂီၤမၤလဲၢ်အိၣ်ကီၢ်တဖုလီၤ.လၢတၢ်မၤဆၢက့ၤတၢ်အံၤအဂီၢ်,လီၢ်ကဝီၤပှၤတဝၢတဖၣ်ဟ်ဖှိၣ်လိာ်သးတပူၤယီလၢတၢ်ဒီသဒၢကမျၢ်သုးမုၢ်(PDFs),တြိဆၢက့ၤသုးပဒိၣ်အတၢ်မၤအၢတပျၢ်တပြီၤတဖၣ်လီၤ. PDFs အါဂၤမၤဘၣ်လိာ်ဃှာ်သးဒီးကလုာ်ဃုဖိးပဒိၣ်(NUG)လီၤ.ပှၤအဂၤတဖၣ်မၤတၢ်ဘူးဘူးတံၢ်တံၢ်အါထိၣ်ဒီးကလုာ်ဒူၣ်ဖိၣ်စုကဝဲၤကရၢကရိတဖၣ်(EAOs),လၢအမ့ၢ်ကရူၢ်တဖၣ်လၢအါတက့ၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤလိအခီၣ်ထံးတဖၣ်နၣ်လီၤ.

တမ့ၢ်ကဲထီၣ်သးခဲလာ်ခဲဆ့လၢထံကီၢ်တၢ်ပာတၢ်ဆှၢကမံးတံာ်(SAC)အတၢ်မၤသနၢ်က့,သုးမုၢ်တဖၣ်အတၢ်ပာဆှၢဖံးမၤခိဝ့းတၢ်ဆါကျိုၤကဲ့,ပၣ်ဃှာ်ဒီးတၢ်မၤဒၢၣ်ဆူၣ်ချ့ပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်အဂ့ၢ်လၢပှၤကွဲးနီၣ်ဃာ်ဂ့ၤဂ့ၤအါမှိန့ၣ်ဒုးအါထိၣ်တၢ်ဆါသတြိာ်အတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအါအါဂီၢ်ဂီၢ်လီၤ.ပှၤလၢအကထိတဖၣ်သံကွံာ်,ဒီးသးသမူတဖၣ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒိၣ်ဒိၣ်မုာ်မုာ်လီၤ.မုၢ်ကျိုၤဝဲၤကွာ်တၢ်မၤဆံးလီၤစုၤလီၤတုၤသၢပူတပူစးထီၣ်လၢတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤဝံၤ,တၢ်ဂ့ၢ်တနီၤခီဖြိလၢတၢ်ဆါသတြိာ်အံၤအယိ,ဘၣ်ဆၣ်အါတက့ၢ်ခီဖြိလၢသုးပဒိၣ်အတၢ်ပာတၢ်ပြးသုးကျဲၤကတဲာ်ကတီၤတၢ်ကမၣ်ဒီးတၢ်မၤဒၢၣ်ဆှၣ်ကလာ်လၢထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်အဖီခိၣ်အယိလီၤ.

တုၤလါအီးထိဘၢၣ်အခၢၣ်သးန့ၣ်ပှၤ၁၁၇၈ဂၤဘၣ်တၢ်မၤသံအီၤလၢသုးပဒိၣ်အသုးဖိတဖၣ်,ဒီးပှၤအါန့ၢ်၃၅၀၀ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ဃာ်အီၤလီၤ.ပှၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကဲထီၣ်ပှၤကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တ့ၢ်တၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကးမၤဆါလၢဖံးလၢညၣ်လီၤ.တကတီၢ်ယီန့ၣ်,တၢ်အုၣ်ကီၤလၢတၢ်အိၣ်တၢ်အီအဂီၢ်စုၤလီၤချ့ချ့ကလဲာ်လီၤ. U.N. အဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အီကရၢမိၢ်ပှၢ်တယာ်ဝဲလၢပှၤကီၢ်ပယီၤဖိ၃.၄ကကွဲၢ်ကအါထိၣ်လၢတၢ်သၣ်ဝံၤသၣ်စ့ၤဖဲတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤဝံၤအလီၢ်ခံလီၤ.

လၢတၢ်အိၣ်သးအံၤအပူၤ,EAOs ဒ်သိးဒီးကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢဒီး

ပှၤသးစၢ်တဖၣ်ဟ်ဖျါထိၣ်တၢ်တဘၣ်သးလၢဝ့ၢ်တကူၣ်အပူၤ

ကခ့ၣ်တၢ်သဘျ ကရၢတဖၣ်ကဲထီၣ်တ့ၢ်ဝဲပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါမိၢ်ပှၢ်တဖၣ်လၢတၢ်တြီဆၢကၠၤတၢ်ဆါသတြီၣ်ဒီးတၢ်ထီဒါသုးမုၢ်တဖုအံၤအပူၤလီၤ. ပိာ်ထွဲထီၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤဝံၤအလီၢ်ခံ,ပယီၤEAOs တဖၣ်ဒီးပှၤမၤသကိးတၢ်ကမျၢ်ဘၣ်ကဝီၤကရၢကရိတဖၣ်(CSOs)ဟ့ၣ်ဆီၣ်ထွဲတၢ်ဆှၢစိာ်ရၤလီၤတၢ်မၤစၢၤကျိၤကျဲအဂ့ၤကတၢၢ်ဒီးအကဲထီၣ်ကဲထီစှၤဘိအကျါတနီၤလၢထံကီၢ်အပူၤလီၤ.အဒိ–ကီၢ်ပယီၤဖိသၣ်လၢအဂံၢ်ဆံးဘါစၢ်တဖၣ်အစှၤကတၢၢ်၃၀၀၀၀၀တဖၣ်န့ၣ်ထီၣ်ဝဲEAOအကို့တဖၣ်,ဒီးEAOsအါဖုဟ့ၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ ဒီးတၢ်မၤစၢၤဂ့ၤဂၤတဖၣ်ဆူအပှၤကလုာ်တဖၣ်အဂီၢ်ဖဲသုးပဒိၣ်မၤဝဲတထီၣ်ဘးအလီၢ်အကျဲ–အိၣ်ဒီးထံဂၤကီၢ်ဂၤတၢ်ဆီၣ်ထွဲတဆံးတက့ၢ်အပူၤလီၤ.

တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်ဒီးပဒိၣ်ပပှၢ်တၢ်ပၢတၢ်ဆှၢလၢEAOs ဟ့ၣ်ထီၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဒုးလဲလိာ်သးသ့ဆူကီၢ်ပယီၤတဘ့ၣ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်တီတၢ်လိၤဒီးတၢ်တုၤထဲသိးတုၤသိးလိာ်သးဂ့ၤထီၣ်တခါလီၤ.EAOsအါဖုဒီးန့ၢ်ဘၣ်တ့ၢ်ဝဲထံရှၢ်ကီၢ်သဲးဖိးသဲစးအပတီၢ်ထိလၢဘၣ်ကဝီၤကမျၢ်ဖိတဖၣ်အတၢ်ဘၣ်သးအယိလီၤ.အဝဲသ့ၣ်အပဒိၣ်ပပှၢ်ဒီးတၢ်ပၢတၢ်ပြးမူဒါတဖၣ်,ဟ်ဖှိၣ်ယှာ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ ,တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့,ဒီးတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤဂ့ၤဂၤလၢလီၢ်ကဝီၤဖိကဲခိၣ်ကဲနၢ်တဖၣ်လၢဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အီၤလၢတၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးCSOs တဖၣ်န့ၣ်တၢ်ထံၣ်န့ၣ်အီၤသ့ဒ်တၢ်သူၣ်ထီၣ်ဟ်လီၤသးတဖၣ်လၢအမ့ၢ်ကီၢ်စၢဖှိၣ်သနူအကလုာ်အသီတခါ(New type of federalism)အသိးလီၤ.ကီၢ်စၢဖှိၣ်သနူလၢအဟဲအိၣ်ထီၣ်အံၤအိၣ်သူၣ်လီၤသးလၢလုၢ်လါတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒီးတၢ်သူၣ်ထီၣ်ဘိၣ်ထီၣ်ကွ့ၢ်ဂီၤတဖၣ်လၢလီၢ်ကဝီၤပၢဆှၢမၤဝဲဒီးဟ့ၣ်နီၤလီၤဝဲအဖိခိၣ်,ဘၣ်တၢ်တ့ဒုးကဲထီၣ်အီၤလၢဘၣ်ကဝီၤတဖၣ်,ကမျၢ်ပှၤတဝၢပှၤမၤသကိးတၢ်တဖၣ်,ဒီးEAOs တဖၣ်အတၢ်သးစွံကတုၤအဖီခိၣ်လီၤ.ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်,ခ့ခါတၢ်သဘံၣ်ဘုၣ်အံၤဟ့ၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အဂ့ၤကတၢၢ်စးထီၣ်လၢ၁၉၄၇နံၣ်,ပ့ၣ်လိၣ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖးဒိၣ်လၢကဒိးန့ၢ်ကီၢ်စၢဖှိၣ်သနူတခါလၢအိၣ်သူၣ်လီၤသးလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအီလီၤတဖၣ်လၢကီၢ်စဲၣ်လၢအစံၣ်ညီၣ်ပၢလီၤသးတဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤလီၤ.ကီၢ်စၢဖှိၣ်သနူလၢကီၢ်ပယီၤအပူၤန့ၣ်ကဘၣ်လဲၤသးဆူညါလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်နၢ်ပၢ်တမံၤလၢအမ့ၢ်ကလုာ်ဒူၣ်ကီၢ်စဲၣ်လၢအဟဲဖျါထီၣ်တဖၣ်ဒီးEAOs လၢအပၢဘၣ်အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ကရၢကရိလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၢလီၤသးတဖၣ်,လၢဟ်ဖှိၣ်တပူၤယီကဲထီၣ်ကီၢ်စၢဖှိၣ်တခါန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ကဝီၤ(ပှၤတဝၢဖိ)ဒီးEAOs အတၢ်သးစွံကတုၤမ့ၢ်တၢ်အခၢၣ်သးမိၢ်ပှၢ်လၢတၢ်ထုးန့ၢ်ကွံာ်,တၢ်မၤနၢၤကွံာ်ဒီးတၢ်မၤဘၣ်ဘျိးဘၣ်ဒါကၠၤတၢ်တမုာ်တလၤဒီးတၢ်သဘံၣ်ဘုၣ်တဖၣ်လီၤ.ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ,ဘၣ်ကဝီၤအတၢ်မၤန့ၢ်မၤနၢၤတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ်ယံၤထီၣ်အီၤဆူ"တၢ်လီၢ်အယံၤကတၢၢ်",အဃိမၤကီမၤခဲထီၣ်ဝဲလၢတၢ်မၤစၢၤလၢအဂ့ၤတဖၣ်ကတုၤအိၣ်အဂီၢ်လီၤ.တၢ်အိၣ်သးဆူညါလၢအဖျါလီၤပှဲၤလီၤဖုးဟဲအါထီၣ်ခီဖျိလၢမူခိၣ်ကလံၤတၢ်ဆီတလဲသးန့ၣ်ဒုးကဲထီၣ်ဝဲတၢ်အကါဒိၣ်တမံၤလၢကမၤသကိးတၢ်ဒီးဆီၣ်ထွဲဘၣ်ကဝီၤပှၤမၤတၢ်တဖၣ်လၢတၢ်မၤဘၣ်ဘျိးဘၣ်ဒါကၠၤတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲၣ်ဆူၣ်ထီၣ်ဒီးမူခိၣ်ထံယွၤလီၤကျိၤကျဲလဲလိာ်ဆီတလဲသးတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ,ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်အသ့ၣ်အပှၢ်ဖးယိာ်ဒီးတၢ်မူတၢ်မဲအကလုာ်ကလုာ်အလီၢ်အကျဲအဂ့ၤကတၢၢ်တဖၣ်လၢအအိၣ်တ့ၢ်န့ၣ်အိၣ်သူၣ်လီၤသးလၢEAO အတၢ်ပၢဆှၢကွၢ်ထွဲယာ်လီၢ်ကဝီၤတဖၣ်အပူၤလီၤ.တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်အလုၢ်အပှ့ၤအခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိလၢကမၤလီၤစၢ်လီၤမူခိၣ်ကလံၤသိၣ်ဂီၤအတၢ်ဆီတလဲသးအဂီၢ်လီၤ.လၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအယိကလုာ်ဒူၣ်ပှၤဖိၣ်စုကဝဲၤသ့ၣ်တဖၣ်ကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤဖးဒိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်အတၢ်မၤအကါဒိၣ်လၢဘၣ်ဃးမူခိၣ်ကလံၤတၢ်ဆီတလဲသးလၢအပျံၢ်ကွံာ်ကီၢ်ပယီၤကီၢ်ဆၢတၢ်အဒူၣ်အဆၢတဖၣ်ဒၣ်လဲၣ်လီၤ.

ဒ်မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွာ်ဖိMilton Friedman ဟ်ဖျါဝဲအသိး"ထဲတၢ်သဘံၣ်ဘုၣ်တခါ..န့ၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လဲလိာ်နီၢ်နီၢ်သ့လီၤ.ဖဲတၢ်သဘံၣ်ဘုၣ်ကဲထီၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်တၢ်ဟူးဂဲၤဖံးမၤတဖၣ်လၢဘၣ်တၢ်မၤအီၤန့ၣ်အိၣ်သူၣ်လီၤသးလၢတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးတဖၣ်လၢအအိၣ်လီၤသးဟ်စၢၤလၢအကပိာ်ကပၤလီၤ".ပယီၤကီၢ်အံၤလၢအပူၤကွံာ်ခံနံၣ်အတီၢ်ပူၤကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ်တ့ၢ်တၢ်သဘံၣ်ဘုၣ်ဖးဒိၣ်ခံခါလၢအမ့ၢ်ခိဝံးတၢ်ဆါသံသတြီၣ်,ပိာ်ထွဲထီၣ်အခံဒီးဘၣ်တၢ်မၤနးအါထီၣ်အီၤလၢသုးအတၢ်ပၢန့ၢ်ဟံးဆူၣ်ထံကီၢ်စိကမီၤလီၤ.တၢ်တြီမၤတံာ်တာ်နးနးကျံးကျံးတဖၣ်အံၤဆှၢဝဲဆူတၢ်တသ့ဆိကမိၣ်ဆိကမးဘၣ်ထွဲဒီးထံကီၢ်အခါဆူညါအဂ့ၢ်လၢကျိၤကျဲအသီဒီးအဒုးကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်တၢ်သ့လီၤ.တၢ်တတူၢ်လိာ်SACသုးပဒိၣ်လၢအဖိးသဲစးဒီးတုၤလီၤတီၤလီၤဝးဝးအဃိ,EAOs အမူဒါလီၢ်လၤတဖၣ်န့ၣ်အါထီၣ်န့ၢ်ဒံးညီနၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်ယာ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်တတူၢ်လိာ်ဟ်ပနီၣ်သုးမီၤစိရိၤတဖၣ်လၢဝ့ၢ်တကူၣ်.

ကီၢ်ပယီၤ

မုၢ်ထီၣ်တခီ

ကညီကီၢ်စဲၣ်

ကိုလၢပယီၤသုးအတၢ်ခးအဖီလာ်–
တၢ်ဒိးစဲးလၢတၢ်အိၣ်ခူသူၣ်အလီၢ်

ပပှၤဒိးနာ်လီၤဆူပှၢ်အတၢ်လီၢ်ပျိၢ်ဆံးဖိတတီၤလၢကထံၣ်ဘၣ်ဖိသၣ်တဖၣ်ဆ့ၣ်နီၤလၢသ့ၣ်အဖီလာ်မၤလိဖးအသးလံာ်တဖၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်အသးစၢ်ဆၢဒိၣ်မးလၢအတၢ်မၤလိလံာ်ပူၤဒီးတၢ်ဂ့ၢ်လၢအမၤလိဝဲတဖၣ်အပူၤလီၤ.ဟ်ခွါဖိသၣ်တဂၤဖးဝဲအဲကလံးတၢ်မၤလိတခါဒီးဟ်မုၣ်ဖိတဂၤကွၢ်ထီၣ်ပှၤလၢအတၢ်ဖးလံာ်ဒီးဟ့ၣ်ပှၤတၢ်နဲၤကမုံဖးဒိၣ်လီၤ.အကိုခိၣ်သရၣ်စံးဝဲတၢ်အံၤမ့ၢ်ပကို,လၢပှၢ်ပူၤဖဲပအိၣ်ခူသူၣ်လၢပယီၤသုးအတၢ်မၤဒၢၣ်တဖၣ်အဖီလာ်လီၤ.ပမံဖဲအံၤလၢဟီၣ်ခိၣ်လီၤလၢထံကျိဆံးဖိအံၤအကပၤလီၤ.ခဲမဆ့ၣ်ပအိၣ်ဒီးတၢ်ဒိးစဲးတဖၣ်,အဃိဖိသၣ်တဖၣ်ကတဲာ်ကတီၤသးလၢတၢ်နူၣ်အဂီၢ်ခဲအံၤလီၤ.ပအိၣ်ဒီးတၢ်လီၢ်ပျိၢ်ဆံးဖိတတီၤလၢတၢ်လူၢ်လိၤလၢကမ့ၢ်တၢ်ဒိးစဲးအဒၢးအဂီၢ်လီၤ.

ပဟံးစုကွၢ်မဲာ်ဖိသၣ်တဖၣ်ဝံၤ,ပတဲနၢ်ပၢၢ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢပဟဲဆူအအိၣ်လၢကဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢအမ့ၢ်တၢ်အိၣ်တၢ်အီဒီးကသံၣ်ကသီတဖၣ်,ဒီးကဟ့ၣ်ပလီၢ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဃးယွၤအဲၣ်အဝဲသ့ၣ်,ဒီးကဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်ကစီၣ်တဖၣ်ဆူတၢ်ချ့လီၤ.ပအဲၣ်ဒီးပှၤကညီတဖၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘ့ၣ်ညါလၢတၢ်လၢအကဲထီၣ်သးတဖၣ်ဒီးပသးအိၣ်ပှၤလၢဖဲအံၤတဖၣ်သ့ၣ်ညါလၢပှၤကိးဂၤလၢဟီၣ်ခိၣ်လီၤသူၣ်အိၣ်သးအိၣ်အဝဲသ့ၣ်,ထုကဖၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်ဒီးဆၢလီၤတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လီၤ.

သရၣ်မုၣ်သးစၢ်အသး၂၀နံၣ်တဂၤစံးဘၣ်ပှၤပှဲၤဒီးမဲာ်ထံလၢအမဲာ်ချံပူၤဘၣ်ဃးဖဲ၂၀၁၀နံၣ်အဆၢကတီၢ်အပၢ်ဘၣ်တၢ်ခးအီၤလၢကျိလၢပယီၤသုးမုၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်နိၣ်အပၢ်ကိးဆၢကိးကတီၢ်နူၣ်လီၤ.အခဲအံၤအဝဲသးအိၣ်သိၣ်လိဒီးမၤစၢၤဖိသၣ်တဖၣ်လီၤ.ဖဲပကတိၤတၢ်အဆၢကတီၢ်ပယီၤသုးမုၢ်စးထီၣ်ကွဲာ်တၢ်ခးဝဲမီထၢၣ်ဃုဘျီလီၤ.ကိုခိၣ်သရၣ်,စိာ်ဃာ်အဖိခွါဖိလၢအလိၤ,ဆဲးကျိးပှၤပၢၤဆၢတၢ်တဖုလၢဆီလီၤသးလၢအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ခူသူၣ်အလီၢ်ဒီးပယီၤသုးမုၢ်အဘၢၣ်စၢၤလီၤ.အဝဲသ့ၣ်စံးဘၣ်အီၤလၢပယီၤသုးအံၤတမ့ၢ်ဟဲထီၣ်ဆူအမဲာ်ညါဘၣ်,အိၣ်ဒၣ်ခးဖှးတၢ်နူၣ်လီၤ.

ကညီကိုဖိမၤလိလံာ်လၢကိုအဂီၢ

သရၣ်မုၣ်သး ၂၄နံၣ်တဂၤနုးအီၤအဖိနၢ်ဒီးစံးတၢ်ဘျုးဒိၣ်မးလၢသုဟဲဒီးပစံးဘျုး ယွၤလၢပသိၣ်လိဘၣ်တၢ်ဆူညါဖဲပယီၤသုးမုၢ်ကျဲးစၢးမၤပတှၢ်ပှၤအခါဒ်လဲာ်လီၤ.

သရၣ်တဖၣ်ဒီးကိုဖိတဖၣ်ဟဲလၢလၢၢ်ခိုၣ်ကိၣ်သဝီ,လၢၢ်ဒိၣ်,ချၣ်လွံၢ် ထူၣ်ကီၢ်ရှၣ်,ကညီကီၢ်စဲၣ်ကလံၤစိးမုၢ်နုာ်တခီနှၣ်လီၤ.

ပမၤသကိးတၢ်အိၣ်မူလၢအဂ့ၤကရၢ(GLC)တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီးဖိသၣ်တဖၣ်,သးဝံၣ်သကိးတၢ်,ဂဲၤသကိးတပူၤယီၤ,ဒီးဟ့ၣ်နီၤလီၤ GLC ဆ့ကၤတဖၣ်ဒီးကိုၣ်ဖိတဖၣ်လီၤ.ဖိသၣ်လၢအဘၣ်ဃ့ၢ်မံ့တဖၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်မၤလၤကပီၤယူးယီၣ်ဟ်ကဲဆူGraeme Smith လၢအမ့ၢ်CCB တံၤသကိးတဂၤလၢအသံတ့ၢ်လၢခဲစၢၣ်တၢ်ဆၢလီၤ.အဝဲသ့ၣ်သးဝံၣ်သကိးဝဲတၢ်သးဝံၣ်အမုာ်ဖိတယုၢ်လၢကမၤလၤမၤကပီၤအီၤအဂီၢ်ဘၣ်ဃးယွၤအိၣ်ဒီးပှၤကိးဆၢကိးကတိၢ်ဒ်းလီၤ.ဖိသၣ်တဖၣ်ဒီးဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်အံၤသ့ၣ်ညါဝဲတၢ်လီၤမၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အသးအုးဃုာ်ဒီးပတံၤသကိးGraeme အဂီၢ်လီၤ.
Smiths ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်နှၣ်မၤစၢၤတ့ၢ်ပှၤလၢကီၢ်ပယီၤအပူၤတဖၣ်လၢနီၢ်သး,လၢကသံၣ်ကသီ,လၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ်လၢအါနံၣ်အပူၤလီၤ.ဖိသၣ်တဖၣ်ဒီးသရၣ်တဖၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်အတၢ်စံးဘျုးစံးဖှိၣ်Smiths ဟံၣ်ဖိဃီဖိအဂီၢ်ဒီးပှၤခဲလၢာ်လၢအဆၢထၢၣ်လၢပှၤလၢကီၢ်ပယီၤပူၤတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

ပလဲၤဆူသဝီလၢအဝဲသ့ၣ်ဟဲစံၣ်ဖိုးတ့ၢ်ဝဲဒီးထံၣ်ဘၣ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိအဂၤတဖၣ်လၢတမၤသကိးဘၣ်တၢ်ဒံးလၢကိုတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢပှၢ်ပူၤတဖၣ်နှၣ်လီၤ.ပဟ့ၣ်ကသံၣ်ကသီတၢ်ကဟုကယာ်ဆူပှၤဆါတဖၣ်ဒီးမၤ GLC တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢဖိသၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.ဖဲပသးဝံၣ်တၢ်အဆၢကတိၢ်,ပယီၤသုးမုၢ်ဒီးကညီပှၤပၢၤဆၢတၢ်တဖုလၢအဒီသဒၢသဝီနှၣ်တၢ်တဘၣ်လိာ်

ကညီကိုဖိမၤလိလံာ်လၢကိုအဂီၤ

ပၢ်တဂၤဟံးန့ၢ်တၢ်ကစီၣ်လၢကွဲၤလ့လီၤလၢကဆၢတဲာ်ပယီၤသုးမ့ၢ်အိၣ်တၢ်အလီၢ်

ကညီကိုဖိဃ့ၢ်မုံဟးဖျိးတဖၣ်သူၣ်ခုသးခုလၢ GLC အပူၤ.

ဘၣ်စးအိၣ်ထိၣ်အဃိ,ပယီၤသုးမ့ၢ်စးထိၣ်ခးလီၤတၢ်ဆူသဝိ တခီလီၤ.မိၢ်တနီၤနီၤစိၤအဖိလၢတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးဒီးစးထိၣ်ဟးထိၣ် ဃ့ၢ်လီၤ.ပဆဲးကျိးလိာ်ပသးဒီးပှၤပၢၤဆၢတၢ်ဒီးကွဲၤလ့လီၤဒီး သ့ၣ်ညါလၢအတၢ်ဟဲထိၣ်ဆူတၢ်မဲာ်ညါတအိၣ်ဒီးကျိချံအ ဘူးကတၢၢ်တဖျၢၣ်ဟဲလီၤတံာ်ဆူတၢ်အဃံၤအစုၤကတၢၢ်က အိၣ်ဘၣ်ကံလိၣ်မံထၢၣ်ဒီးပှၤန့ၣ်လီၤ.ပဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါမိၢ်တဖၣ် လၢကအိၣ်ဖံးဒီးပှၤ,ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤ လၢကဃ့ၢ်ဒီးပကဃ့ၢ်သကိးဒီးအဝဲသ့ၣ်လီၤ.မိၢ်တဂၤစံးဝဲဃ ပျံၤတၢ်ဒိၣ်မးလီၤ.တၢ်အံၤကဲထိၣ်ထီဘိလီၤ.

ပစံးလၢပအိၣ်ဒီးအီၤ,ယွၤအိၣ်ဒီးပဝဲခဲလာ်,ဒီးပကမၤစၢၤအဝဲ သ့ၣ်ဃ့ၢ်ပူၤဖျဲးသးဖဲလိၣ်ဘၣ်နှၣ်လီၤ.အဝဲစံးက့ၤဝဲ,နစံးတၢ်မ့ၢ် အနိၢ်ကိၢ်ဓါ.ယမၤတၢ်လီၤနံၤလၢယကလုၢ်ကနိးကစုာ်ပျံၤတၢ် လီၤ.အဝဲဒီးပှၤအဂၤနံၤထိၣ်ပှၤဆၢၣ်ကလာ်လီၤ.ဂ့ၤလံ..နမ့ၢ် အိၣ်ဒီးပကအိၣ်လီၤ.အဝဲစံးဝဲလီၤ.ပအိၣ်သကိးခဲလာ်,နံၤသ ကိး,သးဝံၣ်သကိးတၢ်ဒီးတၢ်ခးတၢ်ကွံာ်အိၣ်ပတှာ်ဝဲလီၤ. GLC တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဝံၤအလိၢ်ခံ,ပဟ့ၣ်ကျိာ်စ့တဖၣ်လၢဂ့ၢ်ဂိၢ် အူဟုသးအဂိၢ်ဆူဟံၣ်ဖိဃီဖိခဲလာ်လီၤ.

တၢ်စံးဘျုးဖျါလၢအမဲာ်လီၤဟ့ၣ်ပှၤတၢ်သးခုလီၤ.နွံအဝဲနှၣ်အ ပူၤပယီၤသုးမ့ၢ်ဆှၢလီၤသိလ့ၣ်ပဒၢး(၈၄)ဆိလၢကမၤပှဲၤက့ၤ တၢ်အိၣ်တၢ်အီလၢအဒဲကတီၤတဖၣ်ဒီးကမၤအါထိၣ်တၢ်ဒုး တၢ်ယၤတဖၣ်လၢကညီကိၢ်စဲၣ်ကလံၤစိးတကပၤလီၤ.ပှၤလၢ ဘၣ်ဃ့ၢ်မုံဟးဖျိးတဖၣ်နှၣ်ပၣ်ဃုာ်ဒီးသဝိဖိတဖၣ်လၢမိဒီး လၢၢ်ဒိၣ်ဝ့ၢ်တဖၣ်,လၢချၣ်လွံၢ်ထူၣ်ကိၢ်ရှၣ်,ဒီးလၢဖၣ်ပူၣ်ကိၢ် ရှၣ်,ဒီးပှၤလၢအကထိတဖၣ်ဘၣ်သုးလီၢ်သုးကျဲဆူဘူသိၣ်, ဒွဲလိၣ်,ဒီးလူၢ်သိဝ့ၢ်တဖၣ်လီၤ.

ပယီၤသုးအတၢ်ဟ်လီၤမျိာ်သၣ်,တၢ်ဟးဝ့ၤဝီၤခိးတၢ်ဒီးတၢ်ခး တၢ်လဲးတဖၣ်အိၣ်ကိးနံၤသနၢ်က့,ပှၤကညီတဖၣ်တဃၣ် ကွံာ်အသးဘၣ်.မ့ၢ်ဘၣ်အိၣ်ခူသူၣ်လၢပှၢ်ပူၤသနၢ်က့,သရၣ် သမါတဖၣ်လၢအဟ့ၣ်လီၤသးတဖၣ်ဒီးကိုဖိတဖၣ်နှၣ်အိး

GLCတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢကညီ IDPဖိသၣ်တဖၣ်အဂိၢ်.

ပိာ်မုၣ်ဖိတဂၤဖးလံာ်စီဆှံတၢ်တဲတဖၣ်လၢ
ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အီၤလၢတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤကရၢ.

ရှကျၢပှၤကသံၣ်ဖိတဂၤဟ့ၣ်တၢ်ကွၢ်ထွဲဆူIDPဖိသၣ်အအိၣ်.

ထိၣ်ကို့ဆူညါလီၤ.ပှၤကညီလၢဟိၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်အတၢ်မၤစၢၤအပူၤ,ပဝဲဒီးပှၤဂုၤဂၤတဖၣ်သ့လုၢ်အီၣ်လုၢ်အီဟံၣ်ဖိဃီဖိကိးဖျၣ်လၢအသုးလီၢ်သုးကျဲတဖၣ်လၢဟုသးတလါတုၤသၢလါအဂီၢ်,ဟ့ၣ်ကသံၣ်ကသီတၢ်ကဟုကယာ်ကွၢ်ထွဲတဖၣ်ဆူပှၤလိၣ်ဘၣ်တဖၣ်အအိၣ်လီၤ.တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်မၤလီၤလးတခါဒီးပစံးဘျုးယွၤလီၤ.

ပနာ်လၢတၢ်ဂ့ၤတၢ်ဝါအစိကမီၤကဒိၣ်န့ၢ်တၢ်အၢတၢ်သီအစိကမီၤလီၤ.ယွၤအတၢ်အဲၣ်အါန့ၢ်ယိာ်န့ၢ်တၢ်ခဲလာ်ဒီးပနာ်လၢပှၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကမၤနၢၤတၢ်လီၤ.ပတၢ်ထုကဖၣ်လၢဖိသၣ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ်လၢအတၢ်မုၢ်လၢ်ဒီးတၢ်မံမီၢ်ခဲလာ်န့ၣ်ကဘၣ်တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးအီၤဒီးအတၢ်အိၣ်မူခါဆူညါအပူၤမ်အသုတအိၣ်ဒီးတၢ်တြီာ်ယာ်တဂ့ၤလီၤ.

မ့ၢ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤတခါလၢပပလၢၢ်ဘၣ်ပတၢ်ကဲဘျုးဒီးဖဲမ့းရှ့ၣ်တၢ်လဲၤတဖၣ်အံၤအပူၤတၢ်လၢပမၤတဖၣ်အဃိလီၤ.ပနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဒဲးဘးတဖၣ်ဒီးတၢ်ဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်တဖၣ်ဒီးတၢ်တသ့တဘၣ်လၢကဆိကတီၢ်ပဃီၤသုးအိၣ်သနာ်က့,ပသ့ဒုးနဲၣ်ဖျါတ့ၢ်ပတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံဒီးဟ့ၣ်နီၤလီၤဘၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အီ,ဖျးစတံးတၢ်ကံးညာ်အတိၣ်တဖၣ်,ဒီးကသံၣ်ကသီတၢ်ကွၢ်ထွဲတဖၣ်လီၤ.တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤခဲလာ်ကဲထိၣ်သးသ့ခီဖျိလၢနၤ,လၢအထုကဖၣ်န့ၢ်တၢ်ဒီးမၤစၢၤဆိၣ်ထွဲပှၤဖဲအံၤသ့ၣ်တဖၣ်အဃိလီၤ.ပဝဲခဲလာ်ပမ့ၢ်မံးရှ့ၣ်တၢ်မၤအံၤအက့အခီဒီးမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးတၢ်အှၣ်သးလၢဟိၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်ညါအက့အခီတခါလၢအဒုးနဲၣ်ယွၤသူၣ်အိၣ်သးအိၣ်ပှၤခဲလာ်အဂ့ၢ်လီၤ.

ပစံးဘျုးယွၤအဘျုးအဖှိၣ်လၢဖိသၣ်တဖၣ်အံၤမၤလိတၢ်ဆူညါ,လၢသရၣ်တဖၣ်လၢအသိၣ်လိတၢ်ဆူညါ,မိၢ်ဒီးပၢ်တဖၣ်လၢအမၤတၢ်လၢပှိၢ်ပူၤလၢတၢ်ခးတၢ်လဲးတဖၣ်အဖီလာ်,ဒီးပှၤပၢၢ်ဆၢတၢ်တဖၣ်လၢအကျဲးစၢၤတြီာ်ဆၢပ

ယီၤသုးမုၢ်အံၤ,ဒီးပကရၢဖိတဖၣ်လၢအအိၣ်လၢကီၢ်ပဃီၤဒီတဘ့ၣ်အပူၤလၢအမၤစၢၤတၢ်အဃိလီၤ.ပစံးဘျုးစံးဖှိၣ်ယွၤလၢနဃိလၢအသူၣ်အိၣ်သးအိၣ်ပှၤလီၤ.ပတၢ်ထုကဖၣ်မ့ၢ်ဝဲပယီၤသုးမုၢ်ကဂုၤက့ၤဆူတၢ်လီၢ်ခံဒီးတၢ်ပျၢ်တၢ်ကမၣ်နု့ၣ်ကဒိၣ်ထိၣ်လဲၢ်ထိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်လိာ်ဘၣ်စးက့ၤကအိၣ်ထိၣ်အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်ထုကဖၣ်

ဝံသးစူၤထုကဖၣ်လၢကို့ဖိတဖၣ်ဒီးသရၣ်တဖၣ်ကစိၤယာ်တၢ်မုၢ်လၢ်ကျၢၤကျၢၤဆူညါဒီးအိၣ်ပှဲၤဒီးတၢ်သးခုလၢတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခီၣ်ဘၣ်အကျါအဂီၢ်တက့ၢ်.

ထုကဖၣ်လၢတၢ်မာ်တၢ်ခုၣ်လၢပှၤတဖၣ်လၢဘၣ်အိၣ်လၢတၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတဘိယူာ်ဃီအဖီလာ်တဖၣ်အသူၣ်အသးကဂၢၢ်ထိၣ်ကျၢၤထိၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.ထုကဖၣ်လၢမ်အဝဲသ့ၣ်တဘၣ်တၢ်မၤနၢၤအီၤလၢတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးတဂ့ၤ,ဒီးလၢယွၤအတၢ်ကူၣ်တၢ်ဆးအပူၤကသ့ၣ်ညါတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢကဘၣ်ဃ့ၢ်ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢကဘၣ်အိၣ်ဝဲတဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

ထုကဖၣ်လၢယွၤကမၤမာ်က့ၤသးလၢအသ့ၣ်ဖးတဖၣ်ဒီးဟ့ၣ်ထိၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဆူပှၤလၢအသူၣ်အုးသးအုးဒီးဘၣ်တၢ်ဆီၣ်ဘံၣ်ဆီၣ်ဘၢတဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

ဝံသးစူၤထုကဖၣ်လၢပဒိၣ်ပၢန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်တဖၣ်အသူၣ်အသးကလဲလိာ်မ့တမ့ၢ်ကဂုၤက့ၤဆူအလီၢ်ခံအဂီၢ်တက့ၢ်.

ကီၢ်ပယီၤ

မုၢ်ထီၣ်

ကရ့ၣ်နံၣ်ကီၢ်စဲၣ်

တၢ်သံကွၢ်သံဒီးအဲဘလ့–ခိၣ်နၢ်လၢဘၣ်စံၣ်ဖှိးကီၢ်ဒီးကရ့ၣ်နံၣ်ပိဉ်မုၣ်အဆိကတၢၢ်တဂၤလၢဘၣ်တၢ်ဃုထၢလၢဘျီၣ်ဒိၣ်

အဲဘလ့ဖျိတီၤထီကှိလၢပယီၤကီၢ်အတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ကျိၤကျဲအပူၤလီၤ.အိၣ်ဒီးကျိာ်စ့တၢ်ကီတၢ်ခဲအဃိ,အဝဲထီၣ်ဖှၣ်စိမိၤလၢပဒိၣ်အတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ကျိၤကျဲတသ့လၢၤဘၣ်လီၤ.ကျိၤကျဲအဂၤတဘိမ့ၢ်ဝဲကနုာ်လီၤဆူကရ့ၣ်နံၣ်စၢဖှိၣ်ကမျၢ်တၢ်ထူၣ်ဖှိးတၢ်မၢ်ညါသုးမှၢ်(KNPLF),တၢ်ဟ်ပတှာ်တၢ်ခးကရှူၢ်တဖုလၢကရ့ၣ်နံၣ်ကီၢ်စဲၣ်အပူၤလီၤ.အဝဲအသးအိၣ်(၁၉)နံၣ်ဖဲအဝဲနုာ်လီၤဆူKNPLF ဒီးဘၣ်တၢ်ဆှၢအီၤဆူပှၤကညီပှၤ

ယမၤလိဘၣ်တ့ၢ်တၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံ ဒီးတၢ်ပိာ်ယွၤအခံမ့ၢ်ဝဲကျဲအဂ့ၤကတၢၢ်လီၤ.

ဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒ်ကဝီၤလၢကမၤဝံၤအတီၤထီကှိတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂီၢ်လီၤ.ဝံၤဘၣ်တၢ်ဃုထၢအီၤလၢကထီၣ်ထံဂုၤကီၢ်ဂၤအမူးအရၢ်တၢ်မၤလိလၢကံၢ်မဲဒီးတၢ်အံၤဆှၢအီၤဆူကလဲၤနုာ်လီၤမၤလိကွၢ်ဘၣ်တၢ်လၢခှဲးရံၢ်ပၢးပလံးထံကီၢ်လီၤ.

လၢအတၢ်လဲၤမၤလိကွၢ်တၢ်အံၤအဃိ,အဲဘလ့ဒိးန့ၢ်ဘၣ်တ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ညါဒီးတၢ်နာ်န့ၢ်လီၤသးလၢကမၤစၢၤအီၤဂ့ၤဂ့ၤလီၤ.အဝဲစံးဝဲလၢဖဲယလဲၤမၤလိကွၢ်တၢ်လၢခှဲးရံၣ်ပၢးပလံးထံကီၢ်န့ၣ်ယမၤလိဘၣ်တ့ၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်ကဲခိၣ်ကဲနၢ်,ဒံၣ်မိၣ်ခြ့ၣ်စံၣ်သန့,ပှၤကညီခွဲးယာ်တဖၣ်,ပဒိၣ်တၢ်မၤကျိၤကျဲတဖၣ်,ဒီးထံဂုၤကီၢ်ဂၤဖီလစံၣ်တဖၣ်လၢဘၣ်ထွဲဒီးကီၢ်ပယီၤလီၤ.တၢ်အံၤဟ့ၣ်တ့ၢ်ယၤတၢ်လဲၤခီဖျိဒီးတၢ်နာ်န့ၢ်လီၤသးအါမးလီၤ.ဖဲန့ၣ်ဝံၤဒီးယဟဲက့ၤဆူ KNPLF လီၤ.

ဖဲအဝဲဟဲက့ၤအလီၢ်ခံန့ၣ်အဝဲဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲကယါန်ကီၢ်စဲၣ်သးစၢ်ကရၢ (KSY) ,လၢခံကဲထီၣ်ကရ့ၣ်နံၣ်ကီၢ်စဲၣ်သးစၢ်စၢဖှိၣ်(UKSY) ကရၢ,ဒီးအဝဲနုာ်ဝဲလၢသးစၢ်တၢ်ကဲခိၣ်ကဲနၢ်,တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့,ဒီးတၢ်ပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်လၢထံရှူၢ်ကီၢ်သဲးတဖၣ်န့ၣ်ကဘၣ်အါထီၣ်ဒိၣ်ထီၣ်လၢကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အဂီၢ်လီၤ.သးစၢ်တဖၣ်ကဘၣ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲလၢတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်လၢကရ့ၣ်နံၣ်ကီၢ်စဲၣ်အပူၤအဂီၢ်,ဒီးတၢ်အံၤမ့ၢ်ပတၢ်တိာ်ဟ်လီၤ.

တၢ်ဆၢကတီၢ်ကပိာ်ကပၤအံၤ,ပယီၤသုးဒုးသ့ၣ်ညါထီၣ်တၢ်ဘျၢသဲစးခိၣ်သ့ၣ်ပတြီၢ်တဘ့ၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်စံးလၢကဆှၢနုာ်ဆူစိၤသီတစိၤလၢအမ့ၢ်ကရၢကရိအါမှိအဒံၣ်မိၣ်ခြ့ၣ်စံၣ်နီၢ်နီၢ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဘျၢဒိၣ်ဒိၣ်မုာ်မုာ်န့ၣ်လီၤ.နီၢ်နီၢ်တခီတၢ်အံၤကမၤအါဒၣ်ထဲသုးမှၢ်အတၢ်စိၤယာ်ကီၢ်ပယီၤအံၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဟံးန့ၢ်ကမျၢ်တၢ်ဘၣ်သးတခါဘၣ်တၢ်သုးကျဲၤအီၤဖဲလါမ့ၤထီၣ်အသီ ၁၀,၂၀၀၈နံၣ်လီၤ.တၢ်ကတဲာ်ကတီၤတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဖးအံၤအဂီၢ်,အဲဘလ့ဟ်ဖျါဝဲလၢသဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢတအိၣ်နီတမံၤ,တၢ်ထီဒါတၢ်တြီအဂီၢ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်သးလၢကျဲမုၢ်လီၤအဂီၢ်ခွဲးယာ်တအိၣ်နီၤတမံၤဘၣ်.ပှၤလၢအတဲထီဒါဘၣ်ပယီၤသုးမှၢ်တဂၤဂ့ၤတဂၤဂ့ၤတၢ်တမံၤမံၤဒီးကဘၣ်တၢ်ဖိၣ်အီၤမ့တမ့ၢ်မၤသံအီၤလီၤ.အဲဘလ့ဒီး UKSY စးထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢတၢ်ခူသူၣ်အပူၤ,ဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်တြီထီဒါတၢ်ဟံးန့ၢ်ကမျၢ်တၢ်ဘၣ်သးအလံာ်လဲၢ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဆူကမျၢ်ဘၢၣ်ကဝီၤတဖၣ်အအိၣ်လီၤ.တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်အီၤလၢအတဖိးသဲစးလၢပယီၤအသုးမှၢ်ပဒိၣ်အဂီၢ်လီၤ.လါမ့ၤတၢ်ဃုထၢတၢ်ဖးဘူးထီၣ်အသိး,ပယီၤသုးမှၢ်စးထီၣ်ဟ်သူၣ်ဟ်သး UKSY ဒီးအကရၢဖိတဖၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလီၤ.အဲဘလ့ဒီးကရၢဖိအဂၤတဖၣ်သ့ၣ်ညါလၢပယီၤသုးကွၢ်စူၣ်အဝဲသ့ၣ်လီၤ.ပအိၣ်ဒီးတၢ်ထံၣ်လၢအဒိၣ်အမုာ်ဘၣ်ဆၣ်ပဖံးပမၤတၢ်ဒ်တထံၣ်န့ၢ်တၢ်ကီတၢ်ခဲဖးဒိၣ်ကဟဲတုၤအိၣ်ပှၤဘၣ်လီၤ.ထဲဒၣ်ပဟူးဂဲၤဖံးမၤတၢ်ဆူၣ်ဆူၣ်,ပဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သိၣ်လိသီလိအါမံၤလၢဘၢၣ်ကဝီၤ,တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်,တၢ်ဖံးတၢ်မၤပှိၤပှၤ,ဒီးပှၢ်လဲၢ်ကျဲါလီၤ.ပဟ့ၣ်တ့ၢ်တၢ်မၤလိလၢအကယၤတဖၣ်လၢပှၤသးစၢ်တဖၣ်အကျဲါလီၤ.ပတမုၢ်လဲၢ်လၢကမၤနၢၤဘၣ်လီၤ.

တၢ်ဟံးန့ၢ်ကမျၢ်တၢ်ဘၣ်သးအံၤသ့ၣ်ဆၢဖးကတီၢ်ယာ်လၢလါမ့ၤ၁၀,၂၀၀၈နံၣ်လီၤ.တချုးမူးအံၤတုၤတန္ဂံအဆၢကတီၢ်န့ၣ်ကလံၤမုၢ်နၣ်ကွ့း(စ်)

လီၤဒီးဟ့ၣ်ခိၣ်လီၤလၢ်ဒီးတၢ်ကီတၢ်ခဲနးနးကျံးကျံးအိၣ်ထိၣ်လၢထံထၣ်စွၢ်,အ့ယၣ်ဝတံၣ်,ဒီးလၢခံသးသမူ(ယၣ်ယၣ်လီၤမၢ်ကွံာ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်လီၤသူၣ်အုးသးအုးဖးဒိၣ်အိၣ်လၢကမျၢ်အပှၤသနၥ်ကဲ့,သုးမုၢ်အံၤလဲၤဆူညါဒီးမၤဝဲတၢ်ဟံးန့ၢ်ကမျၢ်တၢ်ဘၣ်သးအမုးအံၤလီၤ.ဖဲလါ၁၄၀၀၀၀)မ့ၤ၁၅သီ,၂၀၀၈နံၣ်န့ၣ်ပယီၤပဒိၣ်ဘီးဘၣ်သ့ၣ်ညါဝဲလၢတၢ်သူၣ်ထိၣ်တၢ်ဘျါသဲစးခိၣ်သ့ၣ်အံၤဘၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်အီၤလၢပှၤဟ့ၣ်တၢ်ဖး၉၂.၄%,လၢပှၤဟဲဟ့ၣ်တၢ်ဖး၉၉%အကျါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ယုထၢတၢ်ဖးအနံၤလါမ့ၤ၁၀သီအပူၤစ့ၢ်ကီးအဲဘလ့ဒီး UKSY ကရၢဖိသၢဂၤန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်န့ၢ်အီၤလီၤ.အတံၤသကီးသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်မၤဆူးမၤဆါဒီးဒိအီၤတီၢ်အီၤလီၤ.အဝဲတဲကဒါက့ၤဝဲအတၢ်နၢ်ဟူဘၣ်တ့ၢ်ဝဲအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ကီးပသူတဖၣ်လီၤ.ယတဘၣ်တၢ်မၤဆူးမၤဆါယၤလၢနီၢ်ခိသနၥ်က့လၢသးတခီယဘၣ်တၢ်မၤကိၢ်မၤဂီၤယၤလီၤ.အဝဲဘၣ်တၢ်ပျ့ၢ်က့ၤအီၤလၢUKSY အတၢ်ကွၢ်ထွဲအဖီလာ်ဒီးဘၣ်အိၣ်ဝဲလၢအကရၢ်ပူၤခံလါလီၤ.

တၢ်လဲၤခီဖျိအံၤဆိၣ်သဖှိးဝဲအဲဘလ့လီၤ.ယလိၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်အါထိၣ်ယိာ်ထိၣ်နှၢ်အပူၤကွံာ်လီၤ.မ့ၢ်ယကဘၣ်မၤတၢ်မနုၤလဲၣ်.တၢ်လၢယနၥ်အီၤဇ်အမ့ၢ်ဝဲတၢ်တစူးကါတၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကးန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကလီကလီလီၤ.အဃိယလိၣ်တၢ်ဒုးဆၢကဒါက့ၤတၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဒီးယၤခဲလၢာ်လီၤ.ယမ့ၢ်အိၣ်ဒီးကျိဒီးယကကွံာ်တၢ်လီၤ.ယမ့ၢ်အိၣ်ဒီးနိၣ်က့ဒီးယကတီၢ်အီၤလီၤ.သးဒ်သိးအံၤဟဲအိၣ်ဒီးယၤလီၤ.

အဲဘလ့တဘၣ်တၢ်ဆိကတီၢ်အီၤလၢအတၢ်ဘၣ်ဖိၣ်တံၢ်စၢယာ်အီၤအဃိဘၣ်,ဒီးတၢ်ဆိၣ်သဖှိဒ်အီၤဆူညါကွၢ်ကွၢ်လီၤ.ယဆိကမိၣ်ထိၣ်လၢဒ်သိးကသုးကျဲၤပှၤသးစၢ်တဖၣ်အဂီၢ်ယလိၣ်တၢ်မၤလိအါထိၣ်ဂ့ၤဂ့ၤ,လၢနီၢ်ခိဒီးသး,ဒီးပတၢ်တိာ်ကဘၣ်အိၣ်ဖျါဝဲဆုံဆုံလီၤတံၢ်လီၤဆဲးလီၤ.တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ကဲခိၣ်ကဲနၢ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢယလိၣ်ဘၣ်ယဲလီၤ.

ဖဲ၂၀၁၀နံၣ်အလီၢ်ခံအဝဲထိၣ် FBR တၢ်မၤလိခဲး(၆)တခါလီၤ. FBR ဟ့ၣ်အါနှၢ်တၢ်လၢယတၢ်မုၢ်လၢ်လၢအပူၤကွံာ်ခီဖျိလၢယတဆိကမိၣ်တၢ်လၢပှၤဂၤအဂီၢ်လၢနီၢ်သးတခီနိတဘျီဘၣ်အဃိလီၤ.တၢ်ကတဲာ်ကတီၤလၢနီၢ်ခိ,နီၢ်သး,ထံရှ့ၢ်ကီၢ်သဲးဒီးတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်တၢ်မၤလိလၢယဒိးန့ၢ်ဘၣ်

FBR တၢ်မၤလိ–မၤလိသ့သးလၢတၢ်စူးကါကွဲၤလ့လီၤ.

FBR တၢ်မၤလိ–တၢ်ဒိတၢ်ဂီၤတၢ်မၤလိ.

အဲဘလ့လၢရှ့ကျၢတၢ်နိးတၢ်ဘျးတၢ်မၤလိအပူၤ.

တ့ၢ်အံၤ,ဒုးဟ်ကဖၢလၢယသးလီၤ.ယမၤလိဘၣ်တၢ်လၢတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၣ်ဒီးတၢ်ပိာ်ယွၤအခံမ့ၢ်ကျဲအဂ့ၤကတၢၢ်လီၤ.

ယထိၣ် FBRဝံၤယမၤတၢ်လၢKNPLF, UKSY ဒ်ရ့ကၠၢတဂၤအသိးလီၤ. ယဟ့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်အအါကတၢၢ်လၢUKSY အဂီၢ်ဒီးမၤသကိးတၢ်ဒ်ပှၤကွဲးလံာ်နီၣ်ဂံၢ် ၂တဂၤအသိးလီၤ.ပှၤသးစၢ်တဖၣ်သုးကျဲၤဝဲမူးတခါလၢကရ့ၣ်နံၣ်ဖိၣ်စုကဝဲၤခဲလာ်ကထံၣ်လိာ်သးအဂီၢ်လီၤ.ပဃုထံၣ်သကိးတၢ်လၢပဝဲကိးဂၤဘၣ်သးသ့လီၤ.တၢ်ဆိကမိၣ်အါမံၤအကျါတခါလၢအဲဘလ့ဟ်ဖျါမ့ၢ်ဝဲ“တၢ်ဟ်ဖှိၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ ပှၤမၤသကိးတၢ်ခဲလာ်ဒီးဒုးအိၣ်ထိၣ်ကရၢကရိတခါလၢအကဲခၢၣ်စးလၢကရ့ၣ်နံၣ်ကီၢ်စဲၣ်ခဲလာ်အဂီၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တုၤဆူတၢ်အၢၣ်လီၤအီလီၤတခါဒီးအဲဘလ့ကဲထိၣ်ပှၤနဲၣ်တၢ်စၢၤ,တီခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်ဖံးတၢ်မၤအတၢ်ကဲထိၣ်လိၣ်ထိၣ်တၢ်လီၤ.ကရ့ၣ်နံၣ်ကမျၢ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်ချ့ ဒီးတၢ်လဲၤထိၣ်လဲၤထီဟ့ၣ်ဘျးစဲ(KCHDN) ကရၢဟဲစိာ်ဖှိၣ်ဆူၣ်ချ့ ဝဲၤကျိၤတဖၣ်လၢကရ့ၣ်နံၣ်EAOs ခဲလာ်ဃုဖ့အအိၣ်လီၤ.“ယမၤတ့ၢ်တၢ်လၢဟ့ာ်ယဲၤအံၤဃိးနံၣ်လီၤ.ပမၤတ့ၢ်တၢ်လဲၤထိၣ်လဲၤထီအါမးလၢဆူၣ်ချ့ တၢ်မၤစၢၤခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိတဖၣ်လၢဘၣ်ကဝီၤအပူၤ,ဒုးဒိၣ်ထိၣ်ဒီးကဲထိၣ်လိၣ်ထိၣ်ကမျၢ်ဆူၣ်ချ့ ဖိလစံၣ်တဖၣ်လီၤ.ပအိၣ်ဒီးတၢ်မံမိၣ်အါမးလီၤ.အခိၣ်ထံးနူၣ်ပဝဲၤဒၢးနူၣ်အိၣ်ဒၣ်လၢဟံၣ်လီၢ်ခံဒီးပတအိၣ်ဒီးကျိာ်စ့မိၢ်ပှၢ်ဘၣ်.ပအိၣ်ဒၣ်ထဲပတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢပကဘျၢလီၤအီၤအဂီၢ်လီၤ.

အဲဘလ့ကတိၤတၢ်လၢထံရှူၢ်ကီၢ်သဲးအမူးတခါအပူၤ.

ဟ့ာ်ယဲၤအံၤလၢအချ့ ထုးန့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘ့ၣ်ဘၢၣ်ကဝီၤအသးဒီးတၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤစ့တိာ်ဟ်လီၤ.အဲဘလ့နၢ်ပၢၢ်ဝဲလၢစ့တိာ်ဟ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အကါဒိၣ်လၢဟ်ပနီၣ်ဆိဃာ်ဟ်စၢၤလီၤ.အဃိပှၤဟ့ၣ်မၤဘူၣ်တၢ်တဖၣ်နှာ်လီၤဟးထိၣ်သနာ်က့အဝဲဟ်လီၤဝဲတၢ်အကါဒိၣ်တမံၤလၢအမ့ၢ်ကျိၤကျဲလၢအအိၣ်ဆၢထၢၣ်ဝဲနူၣ်တဆီတလဲဝဲဘၣ်လီၤ.ပမၤဆူၣ်ထိၣ်ပသး,ပသ့စံးပှၤလၢအဟ့ၣ်မၤဘူၣ်တၢ်တဖၣ်တၢ်လၢပလိၣ်ဘၣ်တဖၣ်လီၤ.ပဃါဃုာ်တၢ်ဂ့ၢ်အကါဒိၣ်လၢပှၤဟ့ၣ်မၤဘူၣ်အဂီၢ်ဒီးတၢ်လၢပလိၣ်ဘၣ်တဖၣ်လီၤ. ပသူၣ်ထိၣ်တၢ်ဘၣ်ထွဲရှလိာ်အကျိၤတဖၣ်ဒီးပှၤဟ့ၣ်မၤဘူၣ်တၢ်တဖၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘ့ၣ်အဘၢၣ်ကဝီၤလီၤ.ဃိးနံၣ်အတီၢ်ပူၤအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးပှၤမၤတၢ်ဖိလၢပှိၤပူၤအဂၤ၅၀၀ဒီးအဂၤ၉၀လၢဝဲၤဒၢးအပူၤဒီးပၢၤဃာ်ဒီးသုးကျဲၤပၢဆှၢစ့တိာ်ဟ်မိၢ်ပှၢ်တဖၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘ့ၣ်NGOs အါကလုာ်အအိၣ်လီၤ.

ဒ်ပှၤနဲၣ်တၢ်စၢၤတဂၤလီၢ်လၤအသိး,အဝဲသူၣ်ထိၣ်တ့ၢ်ဝဲပှၤစဲၣ်နီၤဘၢၣ်ကဝီၤလၢဘၣ်တၢ်ကဝီၤဃာ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်ကီခဲဘၣ်ထွဲဒီးပိာ်မုၣ်ခွါးယာ်တဖၣ်,သးစၢ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့,ဒီးပှၤဖံးမၤထံရှူၢ်ကီၢ်သဲး,ကမျၢ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ ,ထံဂုၤကီၢ်ဂၤတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ ဒီးEAOs တဖၣ်လီၤ.အဲဘလ့စးထိၣ်နှာ်ဝဲလၢကမျၢ်ဘၢၣ်ကဝီၤကရၢကရိ(CSOs)အကလုၢ်တဖၣ်နူၣ်တဘၣ်တၢ်ဟ်သူၣ်ဟ်သးအီၤဒီး“ဒ်သိးCSO အတၢ်လိၣ်တဖၣ်ကကဲထိၣ်လိၣ်ထိၣ်နီၢ်နီၢ်ကသ့အဂီၢ်,တၢ်ကလုၢ်တဖၣ်နူၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဝဲလၢဘျီၣ်ဒိၣ်သဲစးတၢ်ဖံးတၢ်မၤအပူၤလီၤ.

အဲဘလ့ဟးထိၣ်လၢKCHDN ပှၤနဲၣ်တၢ်စၢၤတဂၤလီၢ်လၤဒီးနှာ်လီၤမၤတၢ်လၢကယါ(ကရ့ၣ်နံၣ်)ကီၢ်စဲၣ်ဖံၣ်မိၣ်ခြိးတ့းပၣ်တံၣ်(KySDP) လီၤ.အဝဲကဲထိၣ်အဝဲသ့ၣ်အပှၤဃုထၢလၢဘျီၣ်ဒိၣ်အဂီၢ်လၢ ၂၀၂၀တၢ်ဃုထၢအမူးအပူၤလီၤ.အဝဲဒုးအိၣ်ထိၣ်ဝဲပျ့ၢ်စိၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဃူတၢ်ဖိးတခါနူၣ်လီၤ.တၢ်အကါဒိၣ်အလိၣ်ကတၢၢ်တမံၤလၢပဘၢၣ်ကဝီၤအပူၤမ့ၢ်တၢ်ဃူတၢ်ဖိးလီၤ.တၢ်ဃူတၢ်ဖိးမ့ၢ်တအိၣ်ဒီးပဟူးဂဲၤဆူညါလၢတၢ်မှာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်ဒိၣ်ထိၣ်ထီထိၣ်

ကရ့ၣ်နံၣ်ကီၢ်စဲၣ်သးစၢ်လၢကယါဖံၣ်မိၣ်ခြိးတ့းပၣ်တံၣ်(KYSDP)အဂီၢ်.

အဂီၢ်တသ့ဘၣ်လီၤ.တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်ဒိၣ်မးလီၤ.ယတမၤဒိၣ်ထီၣ်သ့ဘၣ်.ယကမၤဒိၣ်ထီၣ်နတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢနကသ့ဟ်ဖျါနတၢ်လိၣ်အဂီၢ်လီၤ.ယကမၤတၢ်လၢကအိးထီၣ်ပှၤကညီတဖၣ်အမဲာ်ချံဒီးအသးလီၤ.ဝံၤအဝဲသ့ၣ်ကမၤစၢၤယၤလၢကသ့ၣ်ညါက့ၤအဝဲသ့ၣ်အတၢ်လိၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်လၢအပၣ်ဃုာ်တၢ်အကါဒိၣ်ကတၢၢ်တဖၣ်လီၤ.

အဝဲနၤဝဲတၢ်ဃုထၢဒီးကဲထီၣ်ကရ့ၣ်နံၣ်ပိာ်မုၣ်အဆိကတၢၢ်တဂၤလၢဘၣ်တၢ်ဃုထၢထီၣ်လၢကီၢ်စဲၣ်ဘျီၣ်ဒိၣ်အပူၤလီၤ.အဝဲအတၢ်မၤအဆၢကတီၢ်ကမ့ၢ်ဝဲဃဲၢ်နံၣ်ဒီးအဝဲအိၣ်ဒီးတၢ်တိာ်ကျဲၤတဖၣ်လၢတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂီၢ်လီၤ.ယတၢ်မံမိၢ်အဒိၣ်ကတၢၢ်မ့ၢ်ဝဲကသူၣ်ထီၣ်ဒီးသုးကျဲၤပှၤသးစၢ်တဖၣ်ဒီးပိာ်မုၣ်တဖၣ်အတၢ်မၤလိလီၢ်ချၣ်သးတဖၣ်လၢကသိၣ်လိန့ၢ်ထံရူၢ်ကီၢ်သဲးတၢ်သ့ၣ်ညါတဖၣ်လၢကရ့ၣ်နံၣ်ကီၢ်စဲၣ်အဝ့ၢ်နီၣ်ဖျၢၣ်စုာ်စုာ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.လီၢ်ချၣ်သးတဖၣ်န့ၣ်သိၣ်လိသီလိဒီးဟ့ၣ်ခီဟ့ၣ်နီၤထံရူၢ်ကီၢ်သဲးတၢ်သ့ၣ်ညါဆူပိာ်မုၣ်တဖၣ်ဒီးသးစၢ်တဖၣ်,ဃုာ်ဒီးတၢ်ကဲခိၣ်ကဲနၢ်,ဒံၣ်မိၣ်ခြၣ်စံၣ်,ပှၤကညီခွဲးယာ်တဖၣ်,ဒီးပဒိၣ်အကျိၤကျဲတဖၣ်လီၤ.”

တၢ်ဃုထၢဝံၤအလီၢ်ခံအိၣ်ဒၣ်ထဲသၢလါန့ၣ်သုးပဒိၣ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤဖဲလါဖ့ဘြူၤအါရံၤ၁သီ,၂၀၂၁နံၣ်လီၤ.ကရ့ၣ်နံၣ်ခိၣ်နၢ်တဖၣ်ဆၢတဲာ်တပူၤဃီလၢကဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်တဘၣ်သးလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးလၢကဆီၣ်ထွဲကမျၢ်အတၢ်တဘၣ်သူၣ်ဘၣ်သးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဂီၢ်လီၤ.

တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်တဘၣ်သးလၢတၢ်ဃူတၢ်ဖိးတၢ်ဘှ့ၣ်တၢ်ဘှီၣ်ပူၤဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်လီၤ.ပဃီၤသုးမုၢ်စးထီၣ်စူးကါဂံၢ်ဘါဒိၣ်ဒိၣ်အါအါဒီးမၤပျံၤမၤဖုးတၢ်လၢကမၤကတၢၢ်မၤဂၢၢ်ထီၣ်တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်တဘၣ်သးလၢတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အပူၤလီၤ.တဘျီဃီန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဘှီက့ၤဝဲတၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်လၢကဒုးဖိးသဲစးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်လၢအလဲၤတလၢကွံာ်ပှၤကညီတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ်လီၤ.သုးတဖုထုးထီၣ်အကလုၢ်လၢကဖိၣ်အဲဘလ့ဒီးခိၣ်နၢ်အဂၤတဖၣ်ဒီးအမံၤသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်အီၤလၢစရီတခါလီၤ.အဝဲဟ်တ့ၢ်အဖိတဖၣ်လၢအဘူးအတံၢ်ဒီးလဲၤဆူပှၢ်ပူၤလၢကမၤအတၢ်မၤဆူညါအဂီၢ်လီၤ.လါအ့ဖြ့ၣ်အသီ၂၀အပူၤ,ပဃီၤသုးမုၢ်နုာ်လီၤဆူအဘူးအတံၢ်အဟံၣ်လီၤ.ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်အဲဘလ့ဒီးအဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်ဟ်လီၤသးလၢကသုးဝဲဖိသၣ်တဖၣ်အံၤဆူကီၢ်ဆၢလီၢ်ကျဲတဖၣ်,လၢပဃီၤသုးမုၢ်အတၢ်ပၢအချာန့ၣ်လီၤ.

ဖဲပဃီၤသုးမုၢ်မၤကီၢ်မၤဂီၤတၢ်နးနးကျုံးကျုံးန့ၣ်“ပဒုးအိၣ်ထီၣ်ကရ့ၣ်နံၣ်ကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးကမံးတံာ်(KSCC) လၢကမၤတၢ်ဒီးထံကီၢ်စၢဖှိၣ်ပဒိၣ်(NUG) လၢကီၢ်စဲၣ်အပတီၢ်ဒ်သိးကထိဒါပဃီၤသုးမုၢ်အဂီၢ်လီၤ.လၢတၢ်အဂုၤအဂၤတဖၣ်အကျါအဝဲသ့ၣ်မၤသကိးတၢ်ဆူညါဒီးNUG ဒ်ကရၢကရိလၢကီၢ်စဲၣ်ပတီၢ်အသီတခါအသိးလီၤ.ပအိၣ်ဒီးတၢ်မၤတဖၣ်လၢပကဘၣ်မၤအါမံၤလီၤ.

ဒ်KSCC ကရၢဖိတဂၤအသိးအဲဘလ့မၤတၢ်လၢအယံၤသ့ဝဲဖဲအ့ထၢၣ်နဲးဂ့ၤအလီၢ်လီၤ.တၢ်အံၤအခီပညီမ့ၢ်ဝဲအဝဲအိၣ်ဒီးအဖိတဖၣ်သ့,ဖဲအဝဲသ့ၣ်လီၤဖးလိာ်သးအါလါဝံၤအလီၢ်ခံအဝဲလဲၤဟးလိာ်ကွဲဆူအဝဲသ့ၣ်အအိၣ်ဖဲလါအီးထိဘၢၣ်အပူၤလီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ပဃီၤသုးမုၢ်အတၢ်ဆီၣ်ဘံၣ်မၤဆူၣ်အါထီၣ်တုၤကီၢ်ဆၢဒီးတၢ်လီၢ်အံၤတမ့ၢ်တၢ်လီၢ်ဘံၣ်ဘၢတတီၤလၢၤဘၣ်လီၤ.အဲဘလ့ဆၢတဲာ်လၢကသုးလီၢ်သုးကျဲစံၣ်ဖျိးဆူထံကီၢ်လၢအဘၣ်ထံးလိာ်သးလၢကီၢ်ဆၢတဖျၢၣ်လီၤ.

အခဲအံၤအိၣ်ဘံၣ်ဘၢလံသနာ်က့အဝဲတအိၣ်လၢအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအထံကီၢ်ပူၤဘၣ်လီၤ.အဲဘလ့ဒ်ပှၤအါဂၤလၢကီၢ်ပဃီၤပူၤအသိးအိၣ်မူလၢတၢ်သံကွၢ်တခါလၢအမ့ၢ်ယတၢ်အိၣ်မူဆူမဲာ်ညါကမၤအသးဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

အဲဘလ့ဟ့ၣ်ထံရူၢ်ကီၢ်သဲးတၢ်ကတိၤလီၤတခါအဆၢကတီၢ်.

တၢ်ထုကဖၣ်

ဝံသးစူၤထုကဖၣ်န့ၢ်တၢ်လၢတၢ်ဃူတၢ်ဖိးလၢကလုာ်ဒူၣ်ခိၣ်နၢ်တဖၣ်လၢအဃုထံၣ်လၢကဟ်ဖှိၣ်သးတပူၤဃီဒီးမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်အပှၤကလုာ်တဖၣ်လၢတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်,တၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံဒီးတၢ်သဘျ့ အမံၤအပူၤတက့ၢ်.

ထုကဖၣ်န့ၣ်လၢတၢ်သ့ကူၣ်သ့ဖးတၢ်လၢပှၤလၢကီၢ်ပဃီၤပူၤတဖၣ်အဂီၢ်ဒ်အဃုထံၣ်လၢကနၢ်ပၢၢ်တၢ်လၢကဘၣ်မၤဝဲဆူခိၣ်ကါလၢခံတပတီၢ်တဖၣ်အဂီၢ်လၢတၢ်လူၤပိာ်ထွဲတၢ်တီတၢ်လိၤဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီအပူၤတက့ၢ်.

ထုကဖၣ်လၢတၢ်သးကညီၤဒီးတၢ်ဘျုးတၢ်ဖှိၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.ထုကဖၣ်လၢပှၤခဲလာ်ကနၢ်ပၢၢ်လၢပဝဲခဲလာ်ပလိၣ်ဘၣ်တၢ်ပျၢ်ပှၤတၢ်ကမၣ်ဒီးပကဘၣ်သးအိၣ်လၢကပျၢ်ပှၤလၢအမၤဆါပှၤတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

မ့ၣ်အူအီၣ်လၢရိၣ်ဟ့ၣ်ကၠၢၣ်ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒ်ကဝီၤတခါအပူၤ.

ရိၣ်ဟ့ၣ်ကၠၣ်

ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲ

ဘ့ကလါဒ့းရှ်

မ့ၣ်အူအီၣ်အါဘျီမၤကီမၤခဲရိၣ်ဟ့ၣ်ကၠၣ်ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒ်ကဝီၤတဖၣ်

ရိၣ်ဟ့ၣ်ကၠၣ်ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒ်ကဝီၤတဖၣ်လၢခီးဘစၤကီၢ်ရ့ၣ်,ဘ့ကလါဒ့းရှ်ကီၢ်,ဘၣ်တူၢ်တ့ၢ်ဝဲမ့ၣ်အူဖးဒိၣ်အီၣ်ဂီၤကွံာ်သၢဘျီ,လၢသၢလါအဆၢကတီၢ်ဖဲ၂၀၂၁နံၣ်စးထီၣ်အပူၤ,ဟ်လီၤတံာ်ကွံာ်ပှၤဟံၣ်တအိၣ်ဃီတအိၣ်လၢအကထိတဖၣ်,ဒုးဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးမ့တမ့ၢ်မၤဟးမၢ်ကွံာ်ပှၤလၢအကယၤတဖၣ်ဒီးပှၤသံတဘျုးဂၤလီၤ.

၂၀၂၁နံၣ်လါအ့ဖြ့ၣ်၂၁သီ,ဂီၤထၢၣ်သၢဆိဆိန့ၣ်မ့ၣ်အူလၢအလီၤပှံၤလီၤဖုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဖဲဘလူးကၣ်လံပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒ်ကဝီၤဒ့၁၀,ဘူးဒီးထဲးနးဝ့ၢ်လၢဒ်ကဝီၤအိၣ်ရၤလီၤသကုၤဆးဒံးတဖၣ်လီၤ.

ရိၣ်ဟ့ၣ်ကၠၢၣ်လီၢ်ကဝီၤပှၤတီစၢၤမၤစၢၤတၢ်ကရၢဟဲတုၤဝဲဆူတၢ်ကဲထီၣ်သးလီၢ်ကျဲဖဲဂီၤဇနၣ်ရံၣ်ဖဲ၂၀၂၁နံၣ်လါအ့ဖြ့ၣ်၃သီ,ဒီးစးထီၣ်မၤစၢၤပှၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤလီၤ.မ့ၣ်အူစးထီၣ်လၢရိၣ်ဟ့ၣ်ကၠၢၣ်အကျါတဖျၢၣ်ဒီးအိၣ်ဝဲချ့ချ့တုၤလီၤဆူတၢ်ဆါတၢ်ပှ့ၤအကျါအဂၤ၁၅ဖျၢၣ်လၢအအိၣ်ဘူးတဖၣ်လီၤ.ကျါခဲလၢာ်ဒီးပနံာ်လၢတၢ်ဆါပှ့ၤအီၤတဖၣ်လၢအပူၤမ့ၣ်အူအီၣ်အီၤတုၤကဲထီၣ်ဖၣ်ဆါလီၤ.ပှၤအိၣ်လၢအပူၤဃၢ်ဂၤလၢကျါပူၤဖဲမ့ၣ်အူအီၣ်အဆၢကတီၢ်–သၢဂၤသံဒီးခံဂၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးနးနးကျုံးကျုံးလီၤ.

မ့ၣ်အူလၢအနးန့ၢ်တၢ်အံၤအိၣ်ကဲထီၣ်ဖဲ၂၀၂၁နံၣ်လါမ့းရှ်၂၂သီ,မၤကီမၤခဲဒ်ကဝီၤ8W,လၢဘလူးကလံၣ်လီၢ်ကဝီၤလၢထဲးနး(ဖ)လီၤ.မ့ၣ်အူစးထီၣ်လၢဟါ၃နၣ်ရံၣ်,အိၣ်ကွံာ်တုၤလၢဟါ၈နၣ်ရံၣ်လီၤ.တၢ်လီၢ်အိၣ်ဆိးအဖျၢၣ်၁၀၀၀၀ဃၣ်ဃၣ်ဘၣ်တၢ်မၤဟးဂီၤအီၤလၢာ်လၢာ်ဆ့ဆ့,ဟ်တ့ၢ်ပှၤဟံၣ်တအိၣ်ဃီတအိၣ်ဖိ၈၅၀၀၀ဂၤလီၤ.ဖိသၣ်လၢအကယၤတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်လၢအဟးမၢ်ဒီးပှၤ၁၅ဂၤကဟ်ကပၤအသးသမှုဘၣ်လီၤမၢ်တ့ၢ်လီၤ.

တၢ်န့ၣ်အမဲာ်ညါသးသမူလၢအလီၤမၢ်တဖၣ်,ကျးတဖၣ်,ကိုၣ်တဖၣ်, မူးစလ့ၣ်တၢ်ဘါလီၢ်တဖျၢၣ်,တၢ်ဆါဟံၣ်တဖျၢၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်အိ လီၢ်ကျဲတဖၣ်ခဲလၢာ်ဘၣ်တၢ်မၤဟးဂီၤကွံာ်အီၤလီၤ.

လီၢ်ကဝီၤရိၣ်ဟ့ၣ်ကျုၣ်တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤကရၢဟဲတုၤချ့ ချ့ လၢကမၤစၢၤ သုးလီၢ်သုးကျဲပှၤကညီတဖၣ်,စိာ်စၢၤတိစၢၤအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤ တဖၣ်,ဒီးမၤသကိးတၢ်ဒီးလီၢ်ကဝီၤမ့ၣ်အူဝဲၤဒၢးလၢကမၤသံကွံာ်မ့ၣ် အူအံၤလီၤ.သဝီခိၣ်နၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်လၢပှံၤထးဆှၣ်တၢ်ဒူၣ်တဖၣ်လၢအ ကဝီၤဃာ်ဒဲကဝီၤအံၤတြီဃာ်ပှၤကညီတဖၣ်လၢကဃ့ၢ်ထွးထီၣ်အ ဂီၢ်လီၤ.၂၀၂၁နံၣ်လါမ့းရ့ၣ်၁၁အပူၤ,ရိၣ်ဟ့ၣ်ကျုၣ်ကရၢဟ့ၣ်နီၤလီၤ ဘၣ်တ့ၢ်ပှၢ်ပီၤဒီးမၤစၢၤဘၣ်တ့ၢ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိ၄၀၀ဟ်ဖှိၣ်လၢဒဲကဝီၤ8W အပူၤလီၤ.

မ့ၣ်အူအိၣ်ကဒီးတဘျီဖဲနံၣ်အံၤစးထီၣ်သီအဆၢကတီၢ်အပူၤစ့ၢ်ကီး လီၤ.ဖဲ၂၀၂၁နံၣ်လါယနူၤအါရံၤ၁၄သီနှ့ၣ်နယးဖရးပှၤဘၣ်ကီဘၣ် ခဲဒဲကဝီၤကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ်တ့ၢ်ရိၣ်ဟ့ၣ်ကျုၣ်ဟံၣ်ဃီလၢအကယၤတ ဖၣ်လၢဘၣ်တၢ်မၤဟးဂီၤအီၤလၢမ့ၣ်အူလၢအကဲၤအိၣ်ကွံာ်တၢ်လၢနၣ် ရံၣ်တဖၣ်တုၤဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်မၤစၢၤတုၤအိၣ်လီၤ.ရိၣ်ဟ့ၣ်ကျုၣ်ကရၢခီဆၢ မၤစၢၤက့ၤဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်တဘျီဃီလၢကသုးလီၢ်သုးကျဲဆူတၢ်လီၢ် ဘံၣ်ဘၢဒီးမၤစၢၤမ့ၣ်အူဝဲၤကျိၤခီဖျိဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ထံလၢထံပူၤအဘူးက ပိာ်ကပၤနှ့ၣ်လီၤ.ကရၢဖိခံဂၤအဟံၣ်အဃီတၢ်ဖိတၢ်လံၤလီၤမၢ်တ့ၢ်ခဲ လၢာ်လၢမ့ၣ်အူပူၤလီၤ.ပှၤစှၤဂၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး,ဟံၣ်ဃီလၢအကယၤ ဘၣ်တၢ်မၤဟးဂီၤအီၤ,ဖိသၣ်တဖၣ်ဟးမၢ်,ထံစဲးဖိုးတဘျုးဖျၢၣ်ဘၣ် ဒိ,ဒီးပှၤအဂၤလၢကယၤဘၣ်ထွးထီၣ်ဃ့ၢ်အိၣ်ဒၣ်ကူသိးဖိလၢအလိၤ နှ့ၣ်လီၤ.ရိၣ်ဟ့ၣ်ကျုၣ်ရ့ကျုၢဟ့ၣ်နီၤလီၤယၣ်လုးဒီးချိၣ်ဆူဟံၣ်ဃီဒူၣ် ထၢ၅၀၀စှၢ်စှၢ်အဂီၢ်လၢအတၢ်လီၤမၢ်တ့ၢ်ခဲလၢာ်ခဲဆ့တဖၣ်လီၤ.

ရိၣ်ဟ့ၣ်ကျုၣ်ကရၢထံၣ်လိာ်သးဒီးပှၤဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တ့ၢ်တၢ်ဟံၣ်ဖိ ဃီဖိတဘျုးဂၤလီၤ.ပှၤလၢအသံကွၢ်သံဒီးဝဲတဖၣ်ဆၢတဲာ်ဝဲလၢမ့ၣ်အူ အိၣ်ထီၣ်အခီၣ်ထံးခီၣ်ဘိအဂ့ၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးတသ့ဘၣ်လီၤ.ပိာ်မုၣ် တဂၤဟ်ဖျါထီၣ်လၢအနၢဘၣ်ကိာ်သဝံတချုးအဝဲဘၣ်စံၣ်ဖှိးလၢအ ဟံၣ်ချၢလီၤ.မ့ၣ်အူအိၣ်ချ့သဒံးအဃိအဝဲအိၣ်ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢ ကစှၤနှ့ၢ်အဖိယှၢ်ဖိဒီးဘၣ်ဟ်တ့ၢ်ဝဲအဝၤလၢအအိၣ်တဆူၣ်လၢအ လီၢ်ခံလီၤ.အဝဲဟူးတသ့ဂဲၤတသ့လၢအတၢ်ဆူးတၢ်ဆါအဃိလီၤ.အ ဝဲဟ်ဖျါအါဝဲလၢယဘၣ်ဟ်တ့ၢ်တၢ်လီၢ်,ဟိၣ်ယၢၤဒီးကွၢ်ယဝၤလၢမ့ၣ် အူအိၣ်သံအီၤလၢယမဲာ်ညါ,ဒီးယသးတိာ်တုၤဆိကမိၣ်တၢ်တသ့ လၢၤဖဲနၢ်ဟူဘၣ်ယဝၤကိးပသူဟိၣ်သံသးအကလုၢ်လီၤ.

ပၢၤကီၢ်တဖၣ်ဖိၣ်ဒီးဟ်လီၤတၢ်ကမၣ်လၢပှၤဘ့ကလါဒ့းရှ့သးစၢ်တ ဘျုးဂၤလၢအစးထီၣ်မ့ၣ်အူတဖၣ်လီၤ.သၢလါအတီၢ်ပူၤမ့ၣ်အူအိၣ် သၢဘျီအံၤမၤဟးဂီၤတ့ၢ်ဟံၣ်ဃီတဖၣ်ဒီးတၢ်လၢအိၣ်ဒီးအီၤတဖၣ်လၢ ရိၣ်ဟ့ၣ်ကျုၣ်လၢအကထိကလးတဖၣ်လၢအအိၣ်လၢခီးဘစၢၤပှၤ ဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤတဖၣ်အပူၤလီၤ.ဖဲမ့ၣ်အူအိၣ်ဝံၤတဘျီလၢ်လၢ် နှ့ၣ်ရိၣ်ဟ့ၣ်ကျုၣ်ကရၢရၤလီၤဘၣ်တ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်ဒီးNGOs အဂၤတဖၣ်လၢအမၤတၢ်လၢဒဲကဝီၤတဖၣ်အံၤအပူၤ–ပၣ်ဃုာ်ဒီး BD Red Crescent Society, IOM, World Vision, Plan International, MSF, Turkish Aid ဒီး BRAC တဖၣ်လီၤ.

ဟံၣ်တဖျၢၣ်အတၢ်အိၣ်တ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်.

ပိာ်ခွါသးစၢ်တဂၤဂဲၤဆၢထၢၣ်လၢအဟံၣ်လၢမ့ၣ်အူအိၣ်အိၣ်တ့ၢ်အမဲာ်ညါ.

ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲတဖၣ်ဒိးန့ၢ်ဘၣ်ယဲာ်လုးဒီးချိၣ်လၢကမံအဂီၢ်.

ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲစိာ်ဖိသၣ်ဆူတၢ်လီၢ်ဘံၣ်ဘၢ.

ရိၣ်ဟ့ၣ်ကျၢၣ်ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲတဖၣ် သံၣ်ဒီးဟးမၢ်ဖဲထံလုၢ်ဘၢတၢ်ကဲထီၣ်လၢ ဘလုးခလံပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲကတီၤ

ဘလုးခလံပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲကတီၤ,ဘ့ကလါဒ့းရှ်

လါယူၤလံအပူၤ,မုခိၣ်စူၤအါဒီးထံလုၢ်ဘၢတဖၣ်အံၤကဲထီၣ်ဟိၣ်ခိၣ်လီၤပိၢ်ဒီးမၤဟးဂီၤဟံၣ်အဖျၢၣ်၃၀၀လၢဘလုးခလံပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲကတီၤအပူၤလီၤ.ပှၤအါဂၤလီၤအုးသံထံ,ပၣ်ဃုာ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ်ဒီးပှၤလၢအကထိအဟံၣ်ဃီတဖၣ်လီၤမၢ်တ့ၢ်လီၤ.တၢ်ဟ်ပတှာ်တၢ်ဆှၢတၢ်အိၣ်တၢ်အိတဖၣ်တစိၢ်တလီၢ်ဒီးဟံၣ်ဖိဃီဖိ၃၀၀ဘျၣ်ဘၣ်လဲၤခီဖျိတအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်အိဖဲမုခိၣ်စူၤဆူညါအသိးလီၤ.

ဒဲကတီၤဘၣ်တၢ်ဒုးဃာ်အီၤလၢပျံၤထးဆျၣ်ကရၢ်တဖၣ်ဒ်သိးကတြီဃာ်ရိၣ်ဟ့ၣ်ကျၢၣ်ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲတဖၣ်လၢအအိၣ်ဖဲန့ၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်လီၤ.တၢ်အံၤတြီဃာ်ပှၤတနီၤလၢကစံၣ်ဖှိုးကွံာ်လၢထံလုၢ်ဘၢတၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်လီၤအုးသံထံလီၤ.ရိၣ်ဟ့ၣ်ကျၢၣ်ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲတဖၣ်ဃ့ၢ်ထွးထီၣ်လၢတၢ်မၤသံလီၤတုာ်ကလုာ်လၢပယီၤသုးမုၢ်ဖဲ၂၀၁၇နံၣ်ဒီးစးထီၣ်ဖဲန့ၣ်အိၣ်ကတၢ်အသးလၢဘ့ကလါဒ့းရှ်ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲကတီၤတဖၣ်,တအိၣ်ဒီးတၢ်ကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်ကျိၤကျဲလၢကက့ၤဘၣ်ဆူအထံကိၢ်လီၤ.ခဲခါခဲအံၤပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲတကကွၢ်လၢဒဲကတီၤတဖၣ်အံၤအပူၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတ့ၢ်လၢတၢ်ဆူးတၢ်ဆါ,မ့ၣ်အှ,ဒီးထံလုၢ်ဘၢတၢ်တဖၣ်,တနံၣ်ဝံၤတနံၣ်လီၤ.

ဝံသးစူၤထုကဖၣ်လၢရိၣ်ဟ့ၣ်ကျၢၣ်ဖိတဖၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်မူဆူညါလၢတလီၤတံၢ်တဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒိးန့ၢ်ယာ်လုးဒီးချိၣ်လၢကမံအဂီၢ်.

တၢ်ထုကဖၣ်

ဝံသးစူၤထုကဖၣ်လၢဟံၣ်ဖိဃီဖိလၢအကထိတဖၣ်လၢဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတ့ၢ်လၢမ့ၣ်အှအိၣ်အပူၤဒ်အဝဲသ့ၣ်ကျဲးစၢးဘှီထီၣ်က့ၤအသးအသိးတက့ၢ်.

ထုကဖၣ်လၢယွၤကဟ့ၣ်ဆိၣ်ထွဲပှၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤလၢတၢ်လီၢ်တခါလၢကအိၣ်မူဘၣ်ဝဲလၢတၢ်သဘျ့အပူၤအဂီၢ်တက့ၢ်.

ထုကဖၣ်လၢယွၤအတၢ်သးကညီၤကမၤမှာ်ထီၣ်က့ၤအတၢ်ဖိၣ်တၢ်ယာ်ဒီးအတၢ်မ့ၢ်တၢ်နှ့ၣ်ကဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအီၤလၢပှၤလၢဘၣ်တူၢ်တၢ်နးတၢ်ဖှိၣ်တဖၣ်ကျါအဂီၢ်တက့ၢ်.

မုၢ်နုာ်

ခိၣ်ကီၢ်စဲၣ်

ပယီၤသုးမုၢ်မၤသံပှၤပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်တဘၣ်သးလၢအကယၤတဖၣ်လၢကျဲဖီခိၣ်ဒီးဖိၣ်နၢ်ဆူၣ်ပှၤလၢအကထိတဖၣ်လီၤ.

ခိၣ်ဖိသၣ်တဖၣ်လၢဘၣ်ဃ့ၢ်မံ့ဟးဖိုးလၢတၢ်လီၢ်အိၣ်ခုသူၣ်အပူၤ,လါယူၤ၆သီ,၂၀၂၁နံၣ်.

ခိၣ်ကီၢ်စဲၣ်အပူၤ,ဒ်ကီၢ်ပယီၤတၢ်လီၢ်အါတီၤအသိး,တၢ်အိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်တဒ်သိးလိာ်သးဒီးလၢညါ,စးထီၣ်လၢသုးဟံးန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤဖဲ၂၀၂၁နံၣ်လါဖ့ဘြူၤအါရံၣ်အပူၤလီၤ.ဖဲတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤအိၣ်ထီၣ်တစုန့ၣ်သုးတဖုအံၤဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်အလွဲၢ်နီၢ်နီၢ်,ခီဖျိမၤသံမၤဂီၤထံဖိကီၢ်ဖိလၢအကယၤလၢအပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်တဘၣ်သးလၢခူဓိၤဝ့ၢ်ဓိၤအကျဲဖီခိၣ်ဒီးဖိၣ်ဝဲပှၤလၢအကထိတဖၣ်ဖဲတဘျီယီမၤအါထီၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤလၢကလုာ်

ပယီၤသုးမုၢ်မၤဒၢၣ်ထဲတလဲၣ်ဝ့ၢ်–လါအီးထိဘၢၣ်၂၉သီ,၂၀၂၁(တၢ်ဂီၤဒိးန့ၢ်လၢဂံၢ်ထံးလၢချၢ).

တၢ်ခူၣ်လီၤပှၤသဝီဖိသၢဂၤလၢဘၣ်တၢ်မၤသံအီၤလၢပယီၤသုးအတၢ်ဒုးအပူၤ,လၢဟါခါသဝီ,၂၀၂၁နံၣ်,လါမ့ၤ၅သီ(တၢ်ဂီၤဒိးန့ၢ်လၢဂံၢ်ထံးလၢချၢ).

ခှိ IDPs ဖိသၣ်လၢအလီၢ်အိၣ်ဆိးအမဲာ်ညါ.

ဒူၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢအိၣ်လၢကီၢ်ဆၢတဖၣ်အကျါန့ၣ်လီၤ.ကမျၢ်ပဒိၣ်လၢအစံၣ်ဖှိးတဖုသူၣ်ထီၣ်ထံကီၢ်စၢဖှိၣ်ပဒိၣ်(NUG) ဒီးခှိစၢဖှိၣ်တၢ်မဲာ်ညါကရၢလၢအမ့ၢ်ဝဲကလုာ်ဒူၣ်ဖိၣ်စုကဝဲၤကရၢကရိ(EAO)တဖုလၢအကဲခၢၣ်စးပှၤခှိဖိအါဂၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်ကရၢကရိအဆိကတၢၢ်တခါလၢအဘိးဘၣ်ဟ်ဖျါဝဲအတၢ်ဆီၣ်ထွဲNUG လီၤ.တၢ်အံၤတဘၣ်တၢ်လဲၤခီပတာ်ကွံာ်အီၤလၢသုးတဖုအံၤဘၣ်ဒီးခှိကီၢ်စဲၣ်အံၤကဲထီၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤပှဲၤအလီၤပှံၢ်လီၤဖုးကတၢၢ်တခါလၢကီၢ်ပယီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢလါအီကူးထဲတလါအပူၤန့ၣ်သုးမုၢ်အံၤဒွဲၣ်အူမ့တမ့ၢ်မၤဟးဂီၤဟံၣ်ဃီအါန့ၢ်၃၅၀ဖျၢၣ်,ပၣ်ဃုာ်တၢ်ဘှၣ်တၢ်ဘါတၢ်သူၣ်ထီၣ်တဖၣ်လၢခှိလီၢ်ကဝီၤအပူၤလီၤ.ဒ်ခှိပှၤကညီခွဲးယာ်တၢ်ကရၢကရိအတၢ်ဟ်ဖျါအသိး,ခှိကီၢ်စဲၣ်အပှၤနီၣ်ဂံၢ်တဲၤ၂၀%န့ၣ်ဘၣ်သုးလီၢ်သုးကျဲလီၤ.သုးမုၢ်အဖုတဖၣ်ဟဲအါထီၣ်လၢထဲၣ်တလဲၣ်ဝ့ၢ်အကပၤ,ဖဲဘၣ်တၢ်ဒွဲၣ်အူကွံာ်ဟံၣ်၁၇၀ဘျဲၣ်,ပၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဘါသရိာ်ခံဖျၢၣ်ဒီးတၢ်လုၢ်ဟံၣ်တဖျၢၣ်လီၤ.ဘၣ်တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်လၢဝ့ၢ်အိၣ်ဒီးပှၤဂီၢ်မုၢ်၁၀၀၀၀အံၤအပူၤပှၤအါဂၤဘၣ်စံၣ်ဖှိးကွံာ်ဝဲလီၤ.

ခှိဟံၣ်လၢဘၣ်တၢ်မၤဟးဂီၤလၢပယီၤသုးမုၢ်.

တၢ်ဒုးတၢ်ယၤဒီးတၢ်မၤဟးဂီၤတဖၣ်အမဲာ်ညါ,သုးမုၢ်အံၤမၤထီၣ်တဲာ်ကွံာ်အ့ထၢၣ်နဲးတဖၣ်လၢခှိကီၢ်စဲၣ်တၢ်လီၢ်တနီၤ,မၤကီမၤခဲအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်ကနီၤလီၤသးအဂီၢ်ဒီးတၢ်ကစီၣ်ကထွးထီၣ်တၢ်ချၢအဂီၢ်လီၤ.ကမျၢ်တဖၣ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်ကစီၣ်တဖၣ်ခီဖျိလၢလီတဲစိတၢ်ကိးတဖၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်လၢအဖီလာ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်အဒိလၢတၢ်ဟ်ဖျါပတြၢၢ်တခါအပူၤလၢတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤကရၢခိၣ်နၢ်တဂၤလၢခှိကီၢ်စဲၣ်ဟ်ဖျါလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးဘၣ်ဃးထဲလၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်လၢအဝဲဟ်သူၣ်ဟ်သးတ့ၢ်ဝဲလၢလါအီးထိဘၢၣ်အပူၤလီၤ.–

အီးထိဘၢၣ်၄သီ,၂၀၂၁နံၣ်,ဟါခီအဆၢကတၢၢ်ပယီၤသုးမုၢ်သိလ့ၣ်ဃိးဆိဟဲနှာ်လီၤဆူကလ့ဝ့ၢ်ပူၤလီၤ.အဝဲသ့ၣ်လၢကျဲဒီဘိဒုးတ့ၢ်ယၤတ့ၢ်တၢ်လီၤ.ပယီၤသုးမုၢ်ခးစုကဝဲၤဖးဒိၣ်တဖၣ်လၢခှိခွဲးသဝီကပၤလၢကလ့ဝ့ၢ်,ဒီးသဝီဖိတဖၣ်ဘၣ်ထွးထီၣ်ဃ့ၢ်လီၤ.သဝီအိၣ်တဖျၢၣ်လၢပှၤကိးလၢ

ပှၤသးစၢ်လၢဟါခါ,ခှိကီၢ်စဲၣ်,ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲလၢတၢ်တတူၢ်လိာ်တၢ်ပာ်ဃုာ်ဆူၣ်စိကမီၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ(CDM)အဂီၢ်.

ခ့ၣ်ကီၢ်စဲၣ်IDPsတဖၣ်လၢတချုးတၢ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်အိၣ်တၢ်အီ.

ဝ့ၢ်ဘူလးလၢအယံၤဒီးကလုဝ့ၢ်၂၇မံးလၢ်လီၤ.ဒီးသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤစ့ၢ်ကီးဘၣ်စံၣ်ဖှိုးအိၣ်ခ့သူၣ်လၢပှၢ်ပူၤခီဖျိလၢတၢ်မၤဒၢၣ်အံၤအဃိလီၤ.

အ့ထၢၣ်နဲးခဲလၢာ်ဘၣ်တၢ်မၤထိၣ်တဲာ်ကွံာ်အီၤလၢဖလဲဝ့ၢ်ပူၤလီၤ.တၢ်ကစိၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဟ့ၣ်ခီလီၤလၢလီတဲစိတၢ်ကီးတဖၣ်လီၤ.

လါအီးထိဘၢၣ်၅သီ,၂၀၂၁နံၣ်,ခ့ၣ်ခွးသဝီ,ကလုဝ့ၢ်ပူၤ,ပယီၤသုးမုၢ်နုာ်လီၤဒီးကိာ်ဆူၣ်နုၢ်အူၣ်ဒၣ်စၢ်မိအဘုကဟၣ်ဒီးကျုးတနီၤလီၤ.အဝဲသ့ၣ်ဟုၣ်ဝဲဒံၢ်စဲၢ်သိကၢါလၣ်၅၀,စ့ၣကကွဲၢ်ဘး(အိၣ်အမဲရကၤဒီလၣ်၅၆၀)ဒီးတၢ်ကူတၢ်သိးတနီၤဒီးပနံာ်အဂၤလၢအိၣ်လၢကပိာ်ကပၤလီၤ.

လါအီးထိဘၢၣ်၇သီ,၂၀၂၁နံၣ်,ကလုကမျၢၢ်တၢ်ဒီသဒၢသုးမုၢ်(ဘၣ်ကဝီၤPDF)ခးဝဲပယီၤသုးမုၢ်လၢGTI ခီလ့ၣ်အကပၤဒီးဖဲနုၣ်ကွံာ်ကဒီးတဘျီလၢIEDs လၢတယိးကိသဝီအကပၤလီၤ.IED ပိၢ်ဖးဝံၤအလီၢ်ခံပယီၤသုးမုၢ်ဖိၣ်ပှၤသၢဂၤလၢတယိးကိသဝီဒီးဒွဲၣ်အူကွံာ်ပှၤဘိၣ်သိလ့ၣ်ယိၢ်ကျုးတဖျၢၣ်လၢအကစၢ်မ့ၢ်အူစၢ်လံၣ်ထဲစၢ်ညဲးလီၤ.

လါအီးထိဘၢၣ်၈သီ,၂၀၂၁နံၣ်,တၢ်ဒုးတၢ်ယၤကဲထိၣ်ဆူညါကီးမုၢ်နံၤလၢကလုလိၢ်ကဝီၤအပူၤလီၤ.ဘၣ်တၢ်ဟ်ဖျါထိၣ်လၢပယီၤသုးမုၢ်တုၤလၢကလုဝ့ၢ်အိၣ်ဒီးသိလ့ၣ်အခိၣ်၄၀လီၤ.

လါအီးထိဘၢၣ်၉သီ,၂၀၂၁နံၣ်,တၢ်ဒုးတၢ်ယၤကဲထိၣ်လၢဂီၤဖဲသုးမုၢ်အသိလ့ၣ်တဖုဟဲတုၤဆူကလုဝ့ၢ်လီၤ.

လါအီးထိဘၢၣ်၁၁သီ,၂၀၂၁နံၣ်,တနံၤအံၤသုးမုၢ်အသိလ့ၣ်တဖၣ်လၢကလုဝ့ၢ်ဟဲမံလၢလိဘၢၣ်သဝီ,ဟုၣ်အိၣ်ထိးလၢသဝီဖိဘုၣ်ဃာ်တဖၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးသိလ့ၣ်အခိၣ်၅၀ဒီးသိလ့ၣ်ပဒၢးခံဆိလီၤ.သဝီဖိတဖၣ်ဃ့ၢ်ကွံာ်ဒီးအိၣ်ခ့သူၣ်လၢပှၢ်ပူၤလီၤ.

ပှၤသးစၢ်တဂၤလၢစီနိ(လ)သဝီဘၣ်ဒိလၢမ့ၣ်ပိၢ်ပိၢ်ဖးအက့အခီလၢခိၣ်လုၤခိၣ်ခီဖျိလၢပယီၤသုးမုၢ်အသိလ့ၣ်တဖၣ်ကွံာ်တၢ်ခးလၢကျဲဒီတဘိအလိၤ

တၢ်နီၤလီၤဟုသးလၢခ့ၣ်ကီၢ်စဲၣ်အပူၤ.

အဃိလီၤ.အီးထိဘၢၣ်၁၀အနၤနုၣ်သုးမုၢ်တဖုလၢအိၣ်ဒီးသိလ့ၣ်အခိၣ်၃၀လၢကလုဝ့ၢ်နုၣ်ဟဲဟ်ပတုာ်သးလၢသ့ၣ်ကွၣ်သဝီအကပိာ်ကပၤဒီးဟ်ဖိုၣ်သးဒီးသုးမုၢ်တဖၣ်လၢစီၢ်ကီၤသဝီလၢကလု–ဖလဲသိလ့ၣ်ကျဲအဖီခိၣ်လီၤ.သိလ့ၣ်တဖၣ်အံၤခးစုကဝဲၤဖးဒိၣ်တဖၣ်လၢကျဲဒီတဘိလီၤ.

လါအီးထိဘၢၣ်၁၄သီ,၂၀၂၁နံၣ်,ခ့ၣ်သးစၢ်ခံဂၤဘၣ်တၢ်မၤသံအီၤလၢထံကီၢ်တၢ်ပၢတၢ်ပြးကီၣ်ကး(SAC–မံၤလၢသုးမုၢ်ဟံးနုၢ်ဆူၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤဝံၤဟ့ၣ်လီၤက့ၤအသး)ဖဲလါအီးထိဘၢၣ်၁၁သီအဟါလီၤ.အူထိၣ်ဖဲၣ်မဲၣ်အသးအိၣ်၂၉နံၣ်ဒီးဆလဲထဲနူမဝဲအသးအိၣ်၃၄နံၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ခံဂၤလၢာ်အိၣ်လၢထူၣ်ဖဲသဝီလၢဖလဲလိၢ်ကဝီၤလီၤ.

ပယီၤသုးမုၢ်အသိလ့ၣ်တဖၣ်လၢကလုဝ့ၢ်ထံၣ်လိာ်သးဒီးသးစၢ်ခံဂၤလၢကျဲလီၤ.ပယီၤသုးမုၢ်ကွံာ်ဝဲအူထိၣ်ဖဲၣ်မဲၣ်လၢအခိၣ်တိသၣ်ဒီးကွံာ်ဝဲဆလဲထဲနူမဝဲလၢအဟၢဖၢလွံၢ်ဘျီလီၤ.

ပၢၤကီၢ်ဒီးသရၣ်ကွၢ်ပှၤဆါတဖၣ်လၢအဆိၣ်ထွဲCDM ဘၣ်အိၣ်ကဒုလၢသရိၣ်ဘျိၣ်အပှၤ.

ဖလဲလီၢ်ကဝီၤအပှၤ,သရိၣ်တဖျၢၣ်,ပနံာ်ဒၢးတဖျၢၣ်ဒီးဟံၣ်ဃီးဖျၢၣ်ဘၣ် တၢ်ဒွဲၣ်အူကွံာ်အီၤလၢ SAC အသုးဖိတဖၣ်ဖဲ၁၄သီဒီး၁၅သီလီၤ.ရံၣ်သံ အပှၤထဲဟံၣ်သၢဖျၢၣ်အိၣ်တ့ၢ်,တၢ်အဂၤနူၣ်ဘၣ်တၢ်ဒွဲၣ်အူကွံာ်အီၤလီၤ.

လါအီးထိဘၢၣ်၂၈သီ,၂၀၂၁နံၣ်,မုၢ်ဆါခီ၂း၃၀အဆၢကတီၢ်,ပယီၤသုးမုၢ် ဒွဲၣ်အူကွံာ်တၢ်လီၢ်အါတီၤလၢထံၣ်တလဲၣ်ဝ့ၢ်အပှၤလီၤ.

တၢ်ထုကဖၣ်

ထုကဖၣ်လၢပှၤလၢအဘၣ်သုးလီၢ်သုးကျဲတဖၣ်ခီဖျိတၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တ ကးအယိ,ဒီးဘၣ်ကွၢ်ယုတၢ်လီၢ်အိၣ်ကဒုဖဲတၢ်လီၢ်အိၣ်ဒီးထံဆှံ, တၢ်အီၣ်နှၢ်ဂံၢ်နှၢ်ဘါလၢလၢပုံၤပုံၤဒီးတၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်ဆူးတၢ်ဆါလၢအ ကြၢးအဘၣ်တဖၣ်ဆံးစှၤဝဲ,ဒီးအတၢ်မှာ်တၢ်ခုၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

ထုကဖၣ်လၢဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်လၢအပှၤဘၣ်တၢ်မၤသံအီၤလၢတၢ်စု ဆူၣ်ခီၣ်တကးဘၣ်တၢ်မၤနးအီၤလၢပယီၤသုးမုၢ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

ထုကဖၣ်လၢပှၤဖိသၣ်တဖၣ်လၢအထံၣ်တ့ၢ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ်တ့ၢ်သး တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအါနှၢ်ဒံးတၢ်လၢပဝဲဒၣ်အါတက့ၢ်ဆိကမိၣ်ကွၢ် သ့အဂီၢ်တက့ၢ်.

တၢ်သိၣ်လိနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤပီညါဖဲGLC တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတခါလၢစီၢ်လစဲ IDP ဒၢကဝီၤအပှၤ.

ကီၢ်ပယီၤ

ကလံၤထံးတခီ

ကခှၣ်ဒီးယီၤကီၢ်ကလံၤထံးကီၢ်စဲၣ်

တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအါထီၣ်စးထီၣ်လၢတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤဝံၤဖဲကခှၣ်ကလံၤစီးတခီဒီးယီၤကီၢ်ကလံၤထံးတခီ

ကခှၣ်ဒီးယီၤကီၢ်စဲၣ်တဖၣ်ထံၣ်ဘၣ်တ့ၢ်တၢ်အါထီၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲာ်လၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤတၢ်ဟ်ဖျါလၢပယီၤသုးမုၢ်ဒီးကလုာ်ဒူၣ်ဖိၣ်စုကဝဲၤတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်(EAOs)အဘၢၣ်စၢၤစးထီၣ်လၢသုးမုၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်စိကမီၤလီၤ.မၤအါထီၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤလၢညီနုၢ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤတဖၣ်အမဲာ်ညါန့ၣ်ကလုာ်ဒူၣ်ဖိၣ်စုကဝဲၤကရၢကရိတဖၣ်(EAOs)ဒီးပယီၤသုးမုၢ်တဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤအိၣ်ထီၣ်ဒီးတၢ်ဒီသဒၢကမျၢ်သုးမုၢ်တဖၣ်ဒီးတၢ်စူးကါအါထီၣ်ကဘီယူၤဒရိသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးကဘီယူၤဒံးဆ့အသံတဖၣ်လၢပယီၤသုးမုၢ်လၢကကွၢ်ဟုၣ်ကွၢ်စုာ်တၢ်ဒီးပညိၣ်ဝဲEAOsတဖၣ်လီၤ.တၢ်အါထီၣ်ခံမံၤလၢာ်အံၤဟဲစိာ်န့ၢ်တၢ်နးထီၣ်လၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤလၢအတအိၣ်တ့ၢ်လၢအပူၤကွံာ်န့ၣ်လီၤ.

ပယီၤသုးမုၢ်လၢသူၣ်လီၤသးအလီၢ်အကျဲလၢတၢ်ဒုးမဲာ်ညါတဖၣ်စူးကါညီနုၢ်အါထီၣ်မီထၢၣ်အဖုံဒီးအဒိၣ်တဖၣ်,ပၣ်ဃုာ်ဒီးမျိာ်ဖးဒိၣ်ကွံာ်ဝဲEAOsဒီးသဝီတဖၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဟူးဂဲၤဝဲလီၢ်ကျဲအဃိ,ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သံတၢ်ပှၢ်အါမးလၢဒ်မီထၢၣ်လီၤတဲာ်လၢတၢ်တကွၢ်မဲာ်တၢ်နီတမံၤအပူၤလၢကမျၢ်အကျါအဃိလီၤ.တၢ်မၤဆၢက့ၤတၢ်အံၤအဂီၢ်,IEDs,မ့ၣ်ပိၢ်မဲာ်ညါဒီးဟိၣ်ခိၣ်မ့ၣ်ပိၢ်တဖၣ်တၢ်စူးကါအါထီၣ်လၢပယီၤသုးမုၢ်ကလၢၤတဖၣ်လၢအဟးကွၢ်တရံးတၢ်ဒီးသုးသိလ့ၣ်စိာ်ဆှၢတၢ်အပူၤလီၤ.ဖဲပယီၤသုးမုၢ်တဖၣ်ဒီးပှၤကွၢ်တရံးစုာ်တၢ်တဖၣ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒီးIEDsအဆၢကတီၢ်,အဝဲသ့ၣ်ညီနုၢ်ကွံာ်နါစိၤတၢ်လၢသဝီတဖၣ်လၢအဘူးကပိာ်ကပၤလီၤ.

ကမျၢ်တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်တဘၣ်သးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ(CDM)Red Cross ဒီးကမျၢ်ဘၢၣ်ကဝီၤကရၢကရိဖိအဂၤတဖၣ်စ့ၢ်ကီးတဘံၣ်တဘၢလၢတၢ်ဟ်ပနီၣ်ဃာ်အီၤဒီးတၢ်မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလၢတၢ်ဖိၣ်တၢ်လဲးတဖၣ်လၢပယီၤသုးမုၢ်ဘၣ်လီၤ.ဃိန့တၢ်ထိဒါသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ထီၣ်လၢကခှၣ်ကီၢ်စဲၣ်ဒီးယီၤကီၢ်စဲၣ်ဝ့ၢ်ပူၤအါတီၤဖဲ ၂၀၂၁နံၣ်စးထီၣ်အကတီၢ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ပှၤအါဂၤဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တ့ၢ်တၢ်မၤနၢၤမၤထးနးနးကျုံးကျုံးလၢပယီၤပၢၤကီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ်ပနီၣ်မၤဆါကမျၢ်

ခီဖျိလၢCDM, PDF ဒီးထံကီၢ်စၢဖှိၣ်ပဒိၣ်(NUG) အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်အိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်အဃိ,ကမျၢ်အါဂၤဘၣ်တၢ်ဟ်ပနီၣ်အီၤ,ဖိၣ်စၢဃာ်အီၤ,ဒိအီၤတီၢ်အီၤမ့တမ့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤသံအီၤလၢပယီၤသုးမုၢ်လၢဟိၣ်ကဝီၤဒိဘ့ၣ်အပူၤလီၤ.တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်အါထီၣ်လၢတၢ်ခီပတာ်ပှၤကညီခွဲးယာ်တဖၣ်လၢအကဲထီၣ်တ့ၢ်လံတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီထီဘိတဘိယှာ်ဃီလၢသဝီဖိတဖၣ်ဒီးပှၤမၤအိၣ်မၤအီတၢ်သူၣ်တၢ်ဖှးတဖၣ်လၢဟိၣ်ကဝီၤအပူၤလီၤ.

IDP တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်

ကခှၣ်ကီၢ်စဲၣ်ဒီတဘ့ၣ်အပူၤ IDPs အသိအနိၣ်ဂံၢ်တဖၣ်အါထီၣ်စးထီၣ်လၢတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်စိကမီၤခီဖျိလၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအတဟိၣ်ဆူၣ်အသိတမံၤအဃိလီၤ.တၢ်သဘံၣ်ဘုၣ်တဖၣ်လၢ IDPs ဒဲကဝီၤတဖၣ်အပူၤစ့ၢ်ကီးမၤနးထီၣ်တၢ်လၢ IDP တဖၣ်အဂီၢ်,လၢတၢ်အိၣ်တၢ်အီကၤထီၣ်,ဟိၣ်ခိၣ်လီၤပိၢ်,ကသံၣ်ကသီတၢ်ကဟုကယာ်တအိၣ်,ဒီးလီၤဆီဒၣ်တၢ်ခိဝံးတၢ်ဆါကဲထီၣ်အဃိလီၤ.IDPs တနီၤက့ၤဆူအဟံၣ်ဃီလၢအဟးဂူၤဟးဂီၤတဖၣ်ခီဖျိလၢတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်လၢIDP ဒဲကဝီၤတဖၣ်အပူၤနးဒိၣ်မးအဃိလီၤ.

ကခှၣ်ရ့ကျၢကသံၣ်တၢ်မၢဖိမၤကွၢ်ကွၢ်ဖိသၣ်

တၢ်ရၤလီၤတၢ်အီၣ်တၢ်အီလၢကခှၣ်ကီၢ်စဲၣ်အပူၤ

တၢ်ခီဆၢက့ၤခိဝံး–၁၉တၢ်ဆါ

ကခှၣ်ကီၢ်စဲၣ်ခူပူၤဝ့ၢ်ပူၤလိၢ်ကဝီၤတဖၣ်အပူၤ,တၢ်ဘၣ်ကူဘၣ်ကၢ်လၢခိဝံး–၁၉တၢ်ဆါရၤလီၤသးချ့ သ့ဒံးဖဲတၢ်ဆဲးကသံၣ်ဒီသဒၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢအတၢၤလီၤတံၤလီၤတနီၤအိၣ်သနၢ်က့လီၤ.ကခှၣ်ဂံၢ်ထံးတနီၤဟ်ဖျါထိၣ်တၢ်သးဘၣ်တဲာ်တာ်လၢတၢ်ဘၣ်ကၢ်တဖၣ်အံၤမၤအသးဆူညါ,ဖဲတၢ်ပၢဆှၢကွၢ်ထွဲကသံၣ်ဒီသဒၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်အိၣ်သနၢ်က့လီၤ.နီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒွးလီၤဆီလိာ်သးဘၣ်ဃးတၢ်ဘၣ်ကၢ်အမျိုးကယၤဒီးတၢ်သံတဖၣ်(တၢ်ဘၣ်ကၢ်နီၣ်ဂံၢ်လၢဘၣ်တၢ်ဘိးဘၣ်မ့ၢ်ဝဲနီၣ်ဂံၢ်လၢအကထိ,ဖဲတၢ်သံနီၣ်ဂံၢ်စှၤန့ၢ်တဘျုးကယၤဖဲ ၂၀၂၁နံၣ်အတိၢ်ပူၤ)လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ခူပူၤဝ့ၢ်ပူၤလိၢ်ခၢၣ်သးတဖၣ်ဘၣ်ကူဘၣ်ကၢ်တၢ်နီၢ်ခိဖျိနီၣ်ဂံၢ်အံၤအဃိလီၤ.အစှၤကတၢၢ်တၢ်ကဲထိၣ်သးတခါအပူၤ,ပဃိၤအခီၣ်သုးမုၢ်ဒိၣ်စုးကါဝဲခိဝံ–၁၉တၢ်ဆါဒ်တၢ်ဂ့ၢ်တခါအသိးလၢကဃုကွၢ်IDP ဒဲကဝီၤလၢမှးကံှနၤ(လါယူၤ ၂၀၂၁နံၣ်)အပူၤလီၤ.ခူပူၤဝ့ၢ်ပူၤလိၢ်ခၢၣ်သးတဖၣ် IDP ဒဲကဝီၤတဖၣ်,ဒီးသဝီတဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တ့ၢ်ဝဲခီဖျိလၢတၢ်ကးတံၢ်ဃးတၢ်မၤကျိၤကွာ်တဖၣ်လၢတၢ်ဟ်လီၤအီၤအဃိလီၤ.

တၢ်မၤထီၣ်တဲာ်အ့ထၢၣ်နဲး

လါအီးထိဘၢၣ် ၂၀၂၁နံၣ်,ပဃိၤသုးမုၢ်မၤထီၣ်တဲာ်လီတဲစိအ့ထၢၣ်နဲးကျိၤကွာ်တဖၣ်လၢကခှၣ်ကီၢ်စဲၣ်ဒီဖျၢၣ်အပူၤလီၤ.ဘၣ်ကဝီၤဖိတနီၤနၢ်ဝဲလၢတၢ်အံၤဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢတၢ်တိာ်ဟ်လၢဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတိၢ်ဖဲသုးကလၢၤတဖၣ်ဟူးဂဲၤဒီးမၤအၢၣ်တၢ်လၢအကဲထိၣ်လၢတၢ်အံၤဝံၤအလိၢ်ခံတယံာ်ဘၣ်,ဒ်သိးကမၤစှၤလီၤတၢ်ကစိၣ်တဖၣ်အတၢ်ရၤလီၤသးအဂီၢ်လီၤ.တၢ်ကဲထိၣ်ပိာ်ထွဲတၢ်မၤထီၣ်တဲာ်အ့ထၢၣ်နဲးအံၤကးတံၢ်ဘၣ်ကဝီၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအါမံၤတၢၤလီၤတံၤလီၤခီဖျိလၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်သန့ၤသးလၢအ့ထၢၣ်နဲးတၢ်ဆဲးကျိးလိာ်သးအဃိ,ပၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ထိၣ်ကိှလၢအ့ထၢၣ်နဲး,တၢ်ဆှၢကျိၣ်ဆှၢစ့တဖၣ်မၤအသးတသ့လၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤကရၢမံးရှၢၣ်တၢ်လဲၤဆူဘၢၣ်ရၢရဲIDP ဒဲကဝီၤ

ဖဲ ၂၀၂၁နံၣ်တၢ်ကိၢ်ခါအကတိၢ်,ကခှၣ်တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤကရၢမၤဝဲတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤကရၢတၢ်မၤလိအခီၣ်ထံးလၢအပၣ်ဃုာ်ဒီးကခှၣ်ပိာ်ခွါဒီးပိာ်မုၣ်၃၉

FBR ကသံၣ်ကသီတၢ်ဆါဒၢးဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤဆူကခှၣ် IDP

ဂၤလီၤ.ဖျိထီၣ်တၢ်မၤလိၤအလိၢ်ခံဖဲလါယူၤလံနုၣ်တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤကရၢဟ်ဖိုၣ်တဖုအံၤလဲၤသကိးဆူဘၣ်ရရဲIDPဒဲကဝီၤဟ့ၣ်ဆီၣ်ထွဲတၢ်အီၣ်တၢ်အီ,တၢ်စူၤခါပီးလီတဖၣ်,တၢ်ဟးလီၢ်ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအလိၣ်ဘၣ်နီၢ်နီၢ်တဖၣ်လီၤ.တၢ်အိၣ်သးတၢ်ဂ့ၢ်ဟ်ဖျါဖုၣ်ကိာ်မ့ၢ်ဒ်အံၤလီၤ.—

သဝီဖိဖဲအံၤလၢဘၣ်ယွၢ်မံ့ဟးဖျိးအဆိကတၢၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်တဖၣ်နူၣ်ဖဲလါအ့ဖြ့ၣ် ၂၀၁၈နံၣ်,ဖဲပယီၤသုးမုၢ်အကဘီယူၤဒုးတၢ်တဖၣ်မၤဒၢၣ်တၢ်လၢမ့ၣ်ပိၢ်တဖၣ်ဒီးကျိကဟၣ်တဖၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကွၢ်ထွဲလဲၤဆှၢအီၤလၢကချ့ၣ်တၢ်သဘျ့သုးမုၢ်(KIA) အသုးဖိတဖၣ်လၢဘၣ်ရရဲIDP ဒဲကဝီၤဒီးဖဲနူၣ်အဆၢကတီၢ်အိၣ်ဒၣ်ထဲဟံၣ်ဖိယီဖိနွံဒူၣ်လီၤ.တၢ်အိၣ်သးဘျၣ်လီၤသးဖဲ ၂၀၁၉နံၣ်,လါယနူၤအါရံၣ်အဆၢကတီၢ်အဝဲသ့ၣ်ဟဲက့ၤဆူအသဝီတဖၣ်ဒီးထံၣ်နှၢ်အဟံၣ်ယီတဖၣ်လၢအဟးဂူၤဟးဂီၤဒီးအဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်အီမၤသံတ့ၢ်လၢပယီၤသုးမုၢ်လီၤ.

ဖဲတၢ်ဘိုထီၣ်က့ၤဒီးတၢ်သူၣ်က့ၤဖျးက့ၤတၢ်တနံၣ်အလိၢ်ခံတၢ်ဒုးတၢ်ယၤကဲထီၣ်ကဒီးလၢကဟိကပၤလၢKIA ဒီးပယီၤသုးမုၢ်အဘၢၣ်စၢၤလီၤ.သဝီဖိတဖၣ်ဘၣ်စံၣ်ဖှိးကဒီးလၢခံတဘျီ,ဆူဘၣ်ရရဲဖဲအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဆိးတ့ၢ်ဝဲအခဲအံၤလီၤ."တံာ်တာ်အသးလၢတၢ်လီၢ်စီၤစုၤကစၢ်ဖးထီလၢကချ့ၣ်ကီၢ်စဲၣ်အပူၤ,တၢ်လီၢ်အံၤကဲထီၣ်ဟံၣ်ဖိယီဖိ၁၄၀ဒူၣ်အဟံၣ်ဒီးဒိးနှၢ်ဘၣ်ဝဲတၢ်မၤစၢၤထဲဆံးကိာ်ဖိလၢဘၣ်ကဝီၤဒီးထံဂၤကီၢ်ဂၤNGOs ဆံးဖိသ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်လီၤ.ကချ့ၣ်ရှကျၢကရၢဆံးဖိတခါဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်အိၣ်သးအံၤဒီးဟ့ၣ်ဝဲတၢ်မၤစၢၤတသ့ဖဲအသ့လီၤ.

ဘၣ်ရရဲဒဲကဝီၤအမဲာ်ညါ,တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤကရၢလဲၤတ့ၢ်ဝဲဆူ BP8 လၢအမ့ၢ်IDP ဒဲကဝီၤလၢခံတခါလၢအအိၣ်လၢတၢ်လီၢ်စီၤစုၤဖဲတရူးကီၢ်ဆၢနူၣ်လီၤ.တၢ်ဟ်ဖျါလၢလာ်အံၤဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်အီၤလၢမံးရှ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ဟ်ဖျါအပူၤလီၤ.—

"အခဲအံၤ,ဟံၣ်ဒူၣ်၉၂ဒူၣ်အိၣ်ဆိးလၢBP8,တတၢ်ယၣ်ယၣ်နူၣ်အိၣ်တ့ၢ်လၢအါနံၣ်တဖၣ်ဒီးအဂၤတတ်နူၣ်ဟဲတုၤအသီတဖၣ်လီၤ.

ခိဝံး—၁၉ကဲထီၣ်တဘျီ,တၢ်အိၣ်မူလၢဒဲကဝီၤအပူၤကီခဲအါထီၣ်ခီဖျိလၢကျဲတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ကးတံၢ်အီၤ,ကီၢ်ဆၢကးယာ်အသးဒီးကရၢကရိအါဖျၢၣ်လၢအမၤစၢၤညီနှၢ်တ့ၢ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိကတီၢ်အီၤလၢကဟဲတုၤဆူတၢ်လီၢ်ဒ်သိးဒီး BP8 လီၤ.

ပှၤကညီတဖၣ်သးခုဒိၣ်မးလၢထံၣ်ဘၣ်တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤကရၢအဃိ,လၢအဟဲဒီးအိၣ်ဆိးသၢသီ,ဟ့ၣ်တၢ်အိၣ်ဘိၣ်တဖၣ်,ကသံၣ်ကသီတၢ်ကွၢ်ထွဲတဖၣ်,မၤဖိသၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်ဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါပှၤကညီတဖၣ်လီၤ.ကရၢထံၣ်တ့ၢ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်သရၣ်တဂၤလၢအတိၢ်နီၢ်နှၢ်ပကရၢလၢအပူၤကွံာ်နံၣ်တဖၣ်လီၤ.အဝဲထွးထီၣ်လၢဒဲကဝီၤအပူၤလံၤဘၣ်ဆၣ်ဟဲက့ၤကွၢ်သမံသမိးဝဲကဒီး,ခီဖျိလၢအဝဲသးအိၣ်ကတဲာ်ကတီၤလၢကဟဲက့ၤသုးက့ၤအသး,ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ပယီၤသုးမုၢ်မ့ၢ်မၤအါထီၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤတဖၣ်နူၣ်လီၤ.

တၢ်ထုကဖၣ်

ထုကဖၣ်လၢတၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘၢဒီးကဟူးဂဲၤဘၣ်လၢတၢ်တအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢပှၤကညီတဖၣ်လၢကျဲၤစၢးထုးကွံာ်အသးဒီးအဟံၣ်ဖိယီဖိတဖၣ်ဆူတၢ်လီၢ်ဘံၣ်ဘၢတဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

ထုကဖၣ်လၢယွၤကဟ့ၣ်မၤစၢၤဆူညါတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤလၢပှၤဘၣ်ယွၢ်မံ့ဟးဖျိးအဂၤလၢအကထိတဖၣ်လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤအဂီၢ်တက့ၢ်.

ထုကဖၣ်လၢNGOs ဒ်သိး FBRဆူညါကတုၤအိၣ်နှၢ်ဘၣ်ပှၤလၢအလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤ,တၢ်မုၢ်လၢ်ဒီးတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံအအါကတၢၢ်တဖၣ်အအိၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

ကချ့ၣ်ရှကျၢဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်အီၣ်တၢ်အီ

တၢ်ရၤလီၤကသံၣ်ကသီဒီးကသံၣ်ကသီတၢ်ဆါဖးလၢကစ္ၣ်ကီၢ်စဲၣ်

ယိၤကသံၣ်တၢ်မၢဖိမၤဝံၤတၢ်မၤကွၢ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့

ကသံၣ်သရၣ်ယါဘျါယိၤ IDPs

တၢ်ကလုၢ်

လၢကီၢ်ပယီၤ

ကညီကီၢ်စဲၣ်

တၢ်မံမီၢ်တခါလၢၤဟါမၢ်တသ့

ယသးအိၣ်ကဲသရၣ်မုၢ်ကွၢ်ပှၤဆါတဂၤ,ဒီးတၢ်အံၤမ့ၢ်ယမိၢ်အတၢ်မံမီၢ်လၢယဂီၢ်လီၤ.ဟိမုၣ်သးအိၣ်၁၆နံၣ်နီၢ်နံလၢ်အူစံးဝဲလီၤ.ဘၣ်ဆၣ်အခဲအံၤယတၢ်မံမီၢ်ဟးဂီၤကွံာ်လံ.ယမိၢ်ဘၣ်တၢ်မၤသံအီၤလၢပယီၤသုးမုၢ်ဖဲလါယူၤလံ၁၆သီ,၂၀၂၀နံၣ်ဖဲပသဝီဖိလၢထၣ်လီၤ.အခဲအံၤယမိၢ်ဒီးအတၢ်မံမီၢ်ဒီးယတၢ်မံမီၢ်ခဲလၢာ်ဟးဂီၤလံလီၤ.မ့ာ်ထံယွၤလီၤလၢအမ့ာ်သၣ်လိၤဒီးစံးဝဲယသ့ၣ်နီၣ်ယမိၢ်ဒိၣ်မး,ပခဲလၢာ်ပသ့ၣ်ပမိၢ်လီၤ.

ဆၢကတီၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲလါယနူၤအါရံၤ ၂၀၂၁နံၣ်ဒီးနီၣ်နံလၢ်အူဟဲဒီးအပၢ်ဒီးအပုၢ်ဟိာ်ခွါဖိခံဂၤဆူတၢ်အိၣ်မူလၢအဂ့ၤကရၢ(GLC) တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီးကသံၣ်ကသီတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢပှၢ်ပူၤလီၤ.ပယီၤသုးမုၢ်မၤအါထီၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤတဖၣ်လၢတနံၣ်အံၤဒီးပှၤအါဂၤလၢဘၣ်သုးလီၢ်သုးကျဲအသိတဖၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးပှၤလၢကဒိးန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤ,တၢ်မုၢ်လၢ်ဒီးတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွၢ်လီၤ.

GLCတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဝံၤအလီၢ်ခံနီၣ်နံလၢ်အူ,အပၢ်ဒီးအပုၢ်ဟိာ်ခွါခံဂၤလၢအသးအိၣ်၉နံၣ်ဒီး၁၂နံၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဟဲကတိၤတၢ်ဒီးပှၤလီၤ.အပၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်လၢတၢ်အိၣ်မူကီခဲဖဲအမါတအိၣ်အလီၢ်ခံဒီးအဖိမုၣ်ဘၣ်ထွးထီၣ်ကိုဒ်သိးကကွၢ်ထွဲအပုၢ်တဖၣ်ဖဲအဝဲထွးထီၣ်ယုအိၣ်ယုအီၤလၢအဟံၣ်ဖိယီဖိအဆၢကတီၢ်လီၤ.

နီၢ်နံလၢ်အူမၤသးဒ်ပိာ်မုၣ်သးပှၢ်န့ၢ်အီၤတဂၤအသိးစံးဝဲယမိၢ်အဲၣ်ဒီးမၢ်ယကဲဘၣ်သရၣ်မုၣ်ကွၢ်ပှၤဆါတဂၤဒီးတၢ်အံၤမ့ၢ်ယတၢ်မံမီၢ်လီၤ.ဘၣ်မနုၤအဃိပယီၤသုးဖိတဖၣ်မၤသံအီၤလဲၣ်.ပထံၣ်အနီၢ်ခိအိၣ်ဒီးကျိဘၣ်အီၤခံဘိလၢခိၣ်အလီၢ်ခံတဘိဒီးလၢအပျိၢ်တဘိလီၤ.ပယီၤသုးမုၢ်မၤသံတ့ၢ်အီၤလီၤ.မ့ၢ်ယကဘၣ်မၤမနုၤလဲၣ်.ယမိၢ်အတၢ်မံမီၢ်လၢအမ့ၢ်ယကကဲထီၣ်သရၣ်မုၣ်ကွၢ်ပှၤဆါဒီးတၢ်အံၤယအဲၣ်ဒီးကဲထီၣ်သနာ်က့အခဲအံၤကဲတသ့လၢၤဘၣ်လီၤ.ဒ်သိးကမၤစၢၤယဟံၣ်ဖိယီဖိအိၣ်မူဆူညါအဂီၢ်ယကဘၣ်ကွၢ်ထွဲယပုၢ်တဖၣ်လီၤ.ယကမၤအဂ့ၤကတၢၢ်လၢကဆိၣ်ထွဲယပၢ်ဒီးယပုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးယတသးပ့ၤနီၣ်ယမိၢ်နီတဘျီဘၣ်လီၤ.

ယဒိကနၣ်,ထုကဖၣ်ဒီးကတိၤတၢ်ဒီးအပၢ်,အပုၢ်တဖၣ်ဒီးအီၤ,ဝံၤအၢၣ်လီၤလၢကမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်လီၤ.အပၢ်စံးဝဲဝံသးစူၤဟံးယာ်ပဖိမုၣ်တက့ၢ်.ယဟ့ၣ်အီၤဆူသုအိၣ်ဒ်သိးအဝဲကဒိးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လီၤ.အဝဲအိၣ်ဒီးတၢ်မံမီၢ်ဒီးယမါအိၣ်ဒီးတၢ်မံမီၢ်တ့ၢ်လီၤ.ယဟ့ၣ်ယဖိမုၣ်ဆူနၤဒ်သိးအဝဲကဒိးန့ၢ်ခွဲးယာ်တခါလၢကမၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်အတၢ်မံမီၢ်လီၤ.

ပပၢ်ထီၣ်လၢတၢ်တိာ်ကျဲၤတခါလၢကမၤစၢၤအပၢ်ဒီးအပုၢ်တဖၣ်ဒီးကပျဲအဝဲမၤဝံၤတၢ်ထိကိုတဖျၢၣ်လၢပဒဲကဝီၤအကပိာ်ကပၤလီၤ.ဝံၤပကဆဲးလီၤအမံၤလၢပပှၢ်ယိာ်ပူၤကသံၣ်ကိုအဃိသတးဒီးအဝဲကမၤလိဘၣ်တၢ်ဒ်ပှၤကသံၣ်ဖိတဂၤအသိးဒီးခါဆူညါဒ်သရၣ်မုၣ်ကွၢ်ပှၤဆါတဂၤအသိးလီၤ.

အဝဲနံၤကမှံဒီးစံးဝဲမ့ၢ်.ယဘၣ်သူၣ်ဘၣ်သးတၢ်အံၤဒိၣ်မးလီၤ.ယသးခုဒိၣ်မးလီၤ.တၢ်အံၤမၤသးဒ်တၢ်မံမီၢ်တခါအသိး,တၢ်ဘျုးဒိၣ်မးလီၤ.

ပဘါထုကဖၣ်သကိးတၢ်ဒီးပစံးဘျုးယွၤလၢတၢ်သူၣ်အုးသးအုးတဖၣ်အဘၣ်စၢၤတၢ်ဂ့ၤတမံၤမံၤကဲထီၣ်တ့ၢ်အသးအဃိလီၤ.

မဲာ်ချံကပီၤ
တြှဲၣ်တြိၣ်

မဲာ်ချံကပီၤတြှဲၣ်တြိၣ်
ကပြုၢ်ကပြီၤဝဲ
ဖဲနံၤကမံၤထီၣ်ခါ
(မ့တမ့ၢ်)ဖဲခးတၢ်ဒုးတၢ်ခါ.

ဒုးနဲၣ်ဖျါတၢ်သးဆါ
ဘၣ်ဃးကီၢ်လၢလီၤမၢ်
အဝဲသ့ၣ်ဒုးတ့ၢ်နီၢ်ကီၢ်လၢ
အကီၢ်လၢနံၣ်ထဲလဲၣ်တသ့ၣ်ညါလၢၤ.

ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထုးကွံာ်လၢအစု
နာ်သက့မဲာ်ချံသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ
ထံၣ်ဒံးတၢ်ကပီၤဘၣ်ဃး
တၢ်ထူၣ်ဖျဲးလၢတၢ်တစံးကတိၤဒံးဘၣ်.

ဒုးလၢပှၤအိၣ်မူ,လီၤမၢ်ဒီးကဟဲဂီၢ်
မဲာ်ချံလၢကပီၤတြှဲၣ်တြိၣ်
ပာ်ဖျါထီၣ်ကူၣ်သ့ဒိးန့ၢ်တ့ၢ်ဝဲ
အါနံၣ်လၢတၢ်ဒုးအကျဲ

နီတဘျီအသးတသုးက့ၤ
တြှဲၣ်တြိၣ်ကပီၤမံာ်ချံအံၤ
ပှဲၤတၢ်ကပီၤတၢ်မၤမှာ်ပှၤသး
ပသ့ၣ်ညါတ့ၢ်လံ,ဖျါတဘျး

ကစိာ်ဝဲအလံၤဖိ,တစိၢ်တဘျး
ဒီးစံးကတိၤပူလၢပျၢၤထး
ပှၤသံကွၢ်ဘၣ်မနုၤအဝဲတအိၣ်
ဒီးစုလၢခံတဘိလၢလံၤအံၤကစိာ်

မဲာ်ချံဒုးနဲၣ်တၢ်အဲၣ်လၢတဘၣ်တၢ်တဲ
ဒီးအပှ့ၤလၢဘၣ်ဟ့ၣ်တ့ၢ်ဝဲ
ကစိာ်လံၤဖိအံၤအဂီၢ်ဒီးစံးဝဲ
အိ,ဖိဧါယအဲၣ်နၤထဲလဲၣ်

ပှၤကွဲးထါ–Suuzanne Eubank

ကညီသုးဖိတဂၤလၢအစုတခီဘၣ်တူာ်ကွံာ်ဘၣ်ဆၣ်ဒီသဒၢဒံးဝဲအပှၤကလုာ်